Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 25 (1628)

Վկայություն

Բողոք գերմանական Լյուդվիգհաֆեն եւ Սումգայիթ քաղաքների զուգորդության դեմ

Գերմանահայոց կենտրոնական խորհրդից ստացված փաքսը տեղեկացնում է, որ փետրվարի 28-ին, ժամը 11:30-ին, բողոքի ցույց է կազմակերպվելու գերմանական Լյուդվիգհաֆեն քաղաքի քաղաքապետարանի առջեւ: Բողոքի շարժառիթը վերջերս Լյուդվիգհաֆենը հռչակվել է Ադրբեջանի տխրահռչակ Սումգայիթի հետ զուգորդ կամ քույր քաղաք, իսկ քաղաքի փողոցներից մեկը անվանակոչվել է Սումգայիթ: Ցույցի ընթացքում ելույթ են ունենալու Վտանգված ազգերի կազմակերպության անդամ Ժիրայր Քոչարյանը եւ Գերմանիայի կանաչների կուսակցության անդամ Գյունտեր Ռոբախեր Լիտը, որն արդեն իր բողոքի ձայնը բարձրացրել է գերմանական հեռուստատեսությամբ եւ մամուլով: Նրանք եւ ուրիշներ հիշեցնելու են, թե 10 տարի առաջ, նույն օրը, ինչ տեղի ունեցավ Սումգայիթ քաղաքի հայ բնակչության դեմ: Խորհուրդը կոչ է արել գերմանահայությանը մեծ թվով մասնակցելու բողոքի ցույցին, որի կարգախոսն է «Մենք գետ դատապարտությունից վերապրածների թոռներս, չենք կարող թույլ տալ, որ մեր արյան գնով հետապնդվեն տնտեսական շահեր»:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՌԱԿ-ը պաշտպանեց Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը

Փետրվարի 16-ին Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության 8-րդ արտահերթ համապետական պատգամավորական ժողովը: Ընտրված 63 պատգամավորներից ներկա էին 53-ը յուրաքանչյուր ակումբից 2-ական պատգամավոր սկզբունքով: Համագումարին, հյուրի կարգավիճակով, ներկա էին նաեւ Հայ հեղափոխական դաշնակցության, Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության, ԳԻԱՐՔՄԻ-ի, Ժողովրդական կուսակցության, Սոցիալիստական ուժերի միության, Թեքեյան մշակութային միության, նորաստեղծ «Ազգային խորհրդի» պատվիրակությունները:

Արտահերթ պատգամավորականը լսեց եւ քննարկեց ՀՌԱԿ Համապետական վարչության ատենապետ Հարություն Կարապետյանի զեկուցումը երկրում ստեղծված քաղաքական վիճակի եւ առաջիկա նախագահական ընտրություններում ՀՌԱԿ-ի դիրքորոշման մասին, որից հետո ձայների 2 «դեմ» եւ 2 «ձեռնպահ» քվեարկությամբ, ընդունեց հատուկ որոշում (հրապարակվում է «Ազգի» այսօրվա համարում) պաշտպանելով Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը:

Հիմնավորելով այս դիրքորոշումը, ՀՌԱԿ Համապետական վարչության ատենապետ Հարություն Կարապետյանը մասնավորապես նկատեց, թե երբ ամիս առաջ տեղի ունեցած նախորդ պատգամավորական ժողովում կատարված քաղաքական վերլուծություններն ու տրված գնահատականները իրենց ուժը չեն կորցրել: Սակայն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականով ստեղծվել է նոր իրավիճակ, որը պահանջում է նոր գնահատական: Ըստ ՀՌԱԿ Համապետական վարչության, Հայաստանում տեղի է ունեցել իշխանության փոփոխություն սահմանադրական ճանապարհով: Այժմ հանրապետությունում ոչ դրամատիկ, բայց պատասխանատու շրջան է սկսվել, երբ բոլոր քաղաքական ուժերը, ժողովուրդը պետք է համախմբված լինեն միայն մի գաղափարով համախմբվել այն թեկնածուի շուրջը, որն ունի կոնսոլիդացնող ներուժ»:

Տես ▸ էջ 3

Պահանջվում է Վարուժան Կարապետյանին ՀՀ քաղաքացիություն շնորհել

Ինչպես հայտնի է, ազգային-ազատագրական պայքարին մասնակցած մի խումբ հայորդիներ ցմահ կամ երկարաժամկետ բանտարկության են դատապարտվել ԱՄՆ-ում, Կանադայում, Ֆրանսիայում եւ Ռուսաստանի Դաշնությունում, որոնց ազատագրելը համազգային պարտականություն է:

Ազատամարտիկների թվում է նաեւ Վարուժան Կարապետյանը, որն արդեն 15 տարի անցկացնում է ֆրանսիական բանտերում, որի ազատ արձակմանն ուղղված միլիոնավոր հայերի կոչերը ֆրանսիական իշխանությունների կողմից անարձագանք են մնացել: Նա այսօր գտնվում է հոգեկան վատթարագույն վիճակում եւ կանխատեսելի ու անկանխատեսելի հետեւանքների հիմնական պատասխանատվությունն ընկնում է ինչպես ֆրանսիական կողմի, այնպես էլ մեզ վրա:

Հայաստանի իշխանությունների ուշադրությունն է հայցում «Վարուժան Կարապետյանի» հանձնախումբը, Վարուժանին անհապաղ Հայաստանի քաղաքացիություն կամ առնվազն Հայաստան մուտքի իրավունք շնորհելու խնդրանքով, որն առավել կմեծացնի Վարուժանի շուտափույթ ազատ արձակման հավանականությունը, քանի որ Ֆրանսիայում գործող կարգի համաձայն, ցմահ բանտարկության դատապարտվածները 15 տարի կալանումից հետո իրավունք ունեն դիմելու ազատ արձակման հայցով, որի համար նախապայման է երկրից արտաքսումից հետո նրան ընդունող երկրի առկայությունը:

30 տարով ամառանոց եւ անհատական «Մերսեդես» Լ. Տեր-Պետրոսյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Սահմանադրության համաձայն, ՀՀ նախկին նախագահը պետական ապահովման իրավունք ունի: Ըստ ՀՀ վարչապետի գրասենյակից ստացված հաղորդագրության, այս մասին դեռեւս ոչ մի որոշում չի ընդունվել: Սակայն «Սնարք» գործակալությանը ոչ պաշտոնական աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին է առաջարկվել Էջմիածնի ավտոճանապարհի մերձակայքում գտնվող տուն 30 տարի ժամկետով, որպես ամառանոց, «Մերսեդես» մակնիշի անհատական ավտոմեքենա եւ 6 հոգի թիկնապահ եւ սպասավորներ:

Տիգրան Հակոբյանը՝ «Հայք» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր

ՀՀՇ կուսակցության «Հայք» պաշտոնաթերթը, ըստ հավաստի աղբյուրների, հրատարակվելու է շաբաթական պարբերականությամբ, զգալիորեն կրճատվելու է աշխատակազմը: Ամենայն հավանականությամբ՝ շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր է նշանակվելու Արմենպրես գործակալության նախկին տնօրեն Տիգրան Հակոբյանը: Տեղեկացանք նաեւ, որ խմբագրությունը հանգրվանելու է ՀՀՇ վարչության շենքում:

Երեկ տեղի ունեցած ՀՀՇ համագումարի մասին՝ 4-րդ էջում:

Տեղաշարժ մաֆիային վարչությունում

Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ վարչապետի մամուլի գրասենյակը, երեկ ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի որոշմամբ մաֆիային վարչության պետ Ռաֆիկ Ենգիբարյանն իր դիմումի համաձայն ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից:

Արմենպրեսի լրատվության համաձայն, պրն Ենգիբարյանն իր պաշտոնաթողությունը պատճառաբանել է, թե սկզբունքորեն չի կարող կատարել իր նախկին ծառայողներից մեկին աշխատանքում վերականգնելու վերաբերյալ Շենգավիթի ժողդատարանի անարդարացի վճիռը կայացումը: Ըստ նրա, իրավապահ մարմնում չպետք է պաշտպանվի մի անձ, որի կողմից չարամիտ խուլիգանության կատարման փաստերն ապացուցվել են նրա դեմ հարուցված քրեական գործի ընթացքում:

Սակայն հիշասակենք, որ ՄՎ պետն իր պաշտոնավարության ընթացքում թույլ է տվել սխալներ: Չթվարկելով մանրամասները, նշենք, որ փետրվարի 13-ին հանրապետության դատախազ Հենրիկ Խաչատրյանը լրագրողներին հայտարարեց, որ քրեական օրենսգրքի 137 հոդվածով մաֆիային վարչության պետի դեմ դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել: Ուստի մեզ թվում է, որ Ռաֆիկ Ենգիբարյանին այլ քայլ չէր մնում, քան ազատել զբաղեցրած աթոռը:

ՀՀ վարչապետի մեկ այլ որոշմամբ, ՄՎ պետի պաշտոնը կզբաղեցնի Միքայել Մակարյանը:

Ա. Մ.

ԵԱՀԿ

Այսօր Փարիզում կհանդիպեն համանախագահները

Այսօր Փարիզում կայանալու է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հերթական հանդիպումը: Ըստ նախնական համաձայնության, դա պետք է գումարվեր դեռեւս փետրվարի 4-ին, որին պետք է հաջորդեր Մինսկի խմբի հերթական այցը տարածաշրջան, Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ ԼՂ ղեկավարների հետ բանակցային գործընթացի վերսկսման ուղղությամբ՝ խորհրդակցություն անցկացնելու նպատակով:

Սակայն այդ օրերը համընկան Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի լարվածությանը, նախագահի հրաժարականին, եւ հայկական կողմի խնդրանքով հանդիպումը հետաձգվեց, քանի որ այդ իրավիճակում Հայաստանը չէր կարող միասնական դիրքորոշում ցուցաբերել: ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների այսօրվա հանդիպումը նախնական տվյալներով ենթադրում է ՀՀ ղեկավարների հետ բանակցություններ վարելու մարտավարության ծրագրի ընթացակարգի պլանավորման եւ դրանց առնչվող մի շարք հարցերի քննարկում:

Ընտրությունների ժամանակ ԵԱՀԿ 100 դիտորդ Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 16-ին ՀՀ արտգործնախարարի պաշտոնակատար Վարդան Օսկանյանն ընդունեց նախնական առաքելությամբ Հայաստան ժամանած ԵԱՀԿ-ի դիտորդներ Քրիստոֆեր Շիլդին եւ Էմանուել Ժոֆրեին:

ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների դեպարտամենտից հայտնեցին, որ զրույցի ընթացքում քննարկվեցին ընտրությունների անցկացմանն առնչվող հարցեր: Քրիստոֆեր Շիլդը նշեց ԵԱՀԿ-ի ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի հետաքրքրությունը Հայաստանում կայանալիք նախագահական ընտրությունների հանդեպ: Նա տեղեկացրեց, որ մոտ մեկ ամիս Հայաստանում կգտնվեն 10 դիտորդներ, իսկ բուն ընտրությունների ժամանակ նրանց թիվը կհասնի 100-ի:

Պարոն Օսկանյանն ընդգծեց Հայաստանի իշխանությունների շահագրգռությունը ազատ եւ արդար ընտրությունների անցկացման հարցում:

Հասան Հասանովը՝ «շարքերի մաքրման» զոհ

16 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC երկօրյա պաշտոնական այցով Ստամբուլ եւ Անկարա ժամանած Հեյդար Ալիեւը հայտարարեց, թե պաշտոնազրկում է արտգործնախարար Հասան Հասանովին: Չնայած հեռացման մասին հրամանագիրը դեռ չի ստորագրվել, սակայն Բաքվում ոչ ոք չի կասկածում, որ այդ հարցն արդեն իսկ լուծված է: «Իր գործունեության ընթացքում նոր սխալներ է թույլ տվել, իսկ մենք ձգտում ենք հասնել նրան, որ մեր շարքերը մաքրվեն», հայտարարել է Հեյդար Ալիեւը: Հասան Հասանովի վրա է բարդված Բաքվի կենտրոնում գտնվող պետական «Եվրոպա» հյուրանոցի շինարարության եւ շահագործման ընթացքում թույլ տրված օրենքի խախտումների պատասխանատվությունը: Դիվանագիտական կորպուսի համար նախատեսված այդ հյուրանոցը հետագայում վերածվել էր մոլեխաղերի եւ վճարովի այլ զվարճությունների կենտրոնի:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ընտրություններ են կայանալու նաեւ ԱԺ-ում

Երկու փոխնախագահների տեղերի համար առաջադրվեցին 5 թեկնածուներ

ԱԺ-ի փետրվարի 16-ի նիստը սկսվեց նկատելի բանավիճային մթնոլորտում: Պ. Հայրիկյանը առաջարկեց եռօրյա նիստերի օրակարգ մտցնել ՀՀ նախագահի ընտրության մասին օրենքում փոփոխություններ կատարելու հարցը, մասնավորապես բարձացնել հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքները: ԱԺ նախագահը նման մոտեցումը համարեց աննպատակահարմար նկատի ունենալով ընտրությունների սուղ ժամանակահատվածը, միաժամանակ նշեց, որ տեղական դիտորդների առաքելությունների քննարկման համար դեռեւս ժամանակ կա: Հայրիկյանը նկատեց, որ իրենք ստիպված են փոխզիջման գնալ, որովհետեւ այլընտրանք չկա: «Մենք ոչ թե հաշտվում, այլ բարիշում ենք», ավելացրեց նա:

Արթուր Բաղդասարյանը եւս նկատեց, որ նախորդ ընտրությունների ընթացքում կեղծիքներ են կատարվել, իսկ մեկ անգամ կեղծողն այս անգամ էլ դա կանի: Ի պատասխան Խ. Հարությունյանը նշեց, որ դիմել է գլխավոր դատախազին եւ ներկայացրել այն անձանց ցուցակը, որոնց հանդեպ քրեական գործ է հարուցվել, եւ համաներումը չի նշանակում, որ հանցանքը պետք է մոռացվի:

Վիգեն Խաչատրյանը նկատեց, թե հանձնաժողովների հանդեպ եղած դժգոհությունն արդյո՞ք «անհաղթահարելի խոչընդոտ» չի, ըստ Սահմանադրության, եւ չի՞ նշանակում արդյոք, որ ընտրությունները երկու շաբաթով պետք է հետաձգել: ԱԺ նախագահն այդ առումով նկատեց, որ առայժմ նման մտահոգության հիմքեր չկան:

Այնուհետեւ տեւական վեճերից հետո ԱԺ-ն քվեարկությամբ նստաշրջանի մեծ օրակարգում ընդգրկեց ընտրական օրենսգրքի նախագծերի հարցը միայն: Չնայած քննարկման թեման խիստ հրատապ էր, սակայն ակնհայտ էր, որ ԱԺ-ի ավելի հրատապ հարցեր կային, ի մասնավորի՝ փոխնախագահների հարցը: Երկու փոխնախագահների տեղերի համար առաջադրվեցին 5 թեկնածուներ՝ Յուրի Բախշյանը, Գեղամ Ղարիբջանյանը, Ռազմիկ Մարտիրոսյանը, Վիկտոր Դալլաքյանը եւ Արթուր Բաղդասարյանը: Եվ չնայած ԱԺ նախագահն առաջարկեց, որ քվեարկությունը կայանա նույն օրը, քանի որ ինքն այսօր պաշտոնական այցով պետք է մեկնի Մոսկվա, սակայն խորհրդարանը չանսաց նրա խնդրանքին եւ քվեարկությունը տեղափոխվեց այսօրվա նիստ:

Ն. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՀԵԿ

«Անպաշտպան» թեկնածուները չե՞ն ընկնում բումերանգի հարվածի տակ

Շաբաթ առավոտյան տեղի ունեցած Հայաստանի երիտասարդական կուսակցության (ՀԵԿ) երկժամյա համագումարը, անկախ պատվիրակների տարիֆային ցենզից եւ նորագույն ժամանակների հաստատագրված հրապարակայնությունից, ընթացավ փակ դռների հետեւում։ Համագումարին հաջորդած մամլո ասուլիսում այս հանգամանքը բացատրվեց «առավել գործնականորեն աշխատելու» ցանկությամբ, մինչդեռ «մամուլի ներկայությունը համագումարն ավելի արարողակարգային կդարձներ»։

«Ազգը» մեկ անգամ արդեն առիթ էր ունեցել անդրադառնալու ՀԵԿ-ին եւ, առաջին անգամը լինելով, փորձել էր անտեսել բավականաչափ ակնհայտ հավակնոտությունը. միգուցե երիտասարդները գործեն ավելի՞ ճիշտ, քան արտահայտվում են։ Ասուլիսը եկավ հաստատելու առաջին տպավորությունը եւ ամրապնդելու վախի այն զգացողությունը, որ առաջացնում է նոր այս սերնդի անչափ նմանությունը կոմերիտական նոմենկլատուրային։ Սա, ընդ որում, ի տարբերություն նրանց այն պնդումի, թե «իրենց ռազմավարությունը չի համընկնում համայնավարների գաղափարախոսությանը»։ Բայց երիտասարդ պարոնների կողմնորոշումը բացառապես չէր տարբերվում ամբոխային այն մտայնությունից, որ ընկածին հեշտությամբ հարվածում են, իսկ նա, ով դառնում է մեծամասնության պաշտպանության առարկա, դառնում է եւ նրանց կուռքը։ Այս համատեքստում «ամենաքիչը պաշտպանված» Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածության պաշտպանությունը եւս մի նմանատիպ կառույցի կողմից վտանգավոր է դառնում հենց իր՝ Քոչարյանի համար։ Վերջինս իր ասուլիսի ընթացքում հավասարակշռված եւ հուսադրող պատասխաններով հաստատապես արժանանալով առաջնորդի կոչմանը, շողոքորթների բանակի շնորհիվ վարկաբեկվելու ռիսկի է ենթարկվում։ Սա ակնհայտ է դառնում հատկապես նրա հավանությամբ տեղի ունեցած կադրային առաջին նշանակումներում, որոնք մտորելու տեղիք են տալիս. արդյո՞ք միայն առաջին դեմքերի սխալներն են երեւում, եւ մի՞թե մնացյալ էշելոնները ծառայամտեսի իրենց արատավոր հոգեբանությամբ, շարունակելու են նույն ճահճի երգը։

Շեշտելով, որ ՀԵԿ-ը ոչ թե շինծու, այլ ինքնուրույն կուսակցություն է, եւ չունի հատուկ կառույցների հովանավորությունը, բանախոսը՝ ՀԵԿ-ի նախագահ Սարգիս Ասատրյանը տեղեկացրեց իրենց հետագա քայլերի մասին։ Այն է՝ ներկա խորհրդարանի պատգամավորների համեմատ իրենց «անլուրջների» ներկայությունը ապագա խորհրդարանում, քանի որ հետապնդում են այնպիսի «անլուրջ» հարցեր, ինչպիսիք են մեծ քաղաքականությունը, աշխարհաքաղաքականությունը, արտաքին աշխարհում ռազմավարական գործընկերների հայտնաբերումը, ռազմական դոկտրինայի ընդունումը, որոնց շնորհիվ խորհրդարանում կզբաղեցնեն առնվազն երկրորդ տեղը։ Իսկ «21-րդ դարը աշխարհի ու մասնավորապես Հայաստանի համար կլինի նոր քաղաքական ուղիների եւ ճեղքումների ժամանակահատված, որի գլխավոր փայաբաժինը կընկնի ՀԵԿ-ին, որպես նոր քաղաքական մտածելակերպի քարոզիչ Հայաստանում»։ Այդպիսով Ս. Ասատրյանը խնդրեց իրենց կուսակցությունը ընդունել որպես շատ լուրջ կառուցողական ուժ, որը կօգնի Ռ. Քոչարյանին դառնալ ՀՀ նախագահ։

Այս կառուցողական ուժն արդեն իսկ կազմել է իր «արհեստավարժ երիտասարդ մասնագետների ցուցակները եւ պատրաստ է ներկայացնել կառավարությանը», նրանց ֆինանսական եւ գործադիր կառույցներում աշխատանքի տեղավորելու ակնկալությամբ։ Կարծում ենք, նրանց ջանքերը իզուր չեն անցնի, եթե կադրերի ընտրության մեջ շարունակի գործել «հնազանդների» սկզբունքը, իսկ մեր երիտասարդները ազնվորեն ազդարարում են. «Յուրաքանչյուր կուսակցություն իր մեջ քաղաքական կամք պետք է գտնի եւ ճշմարիտն ասի, թե ինչ է ուզում։ Մենք ուզում ենք, որ մեր երիտասարդները օգտագործվեն պետության կողմից եւ օգտագործեն պետության գործադիր լծակները»։ Չվախենալով իշխանատենչ կամ կարիերիստ հորջորջվելուց նրանք պատրաստ են այս դժվարին ժամանակներում թե քննադատվել, թե հայհոյվել։

«Զարմացնելով» լրագրողներին այսօրվա երիտասարդներին ոչ բնորոշ ռադիկալ կեցվածքով «սա գաղափարախոսական պայքար է, քաղաքականություն, եւ պետք է միշտ ընտրություն անել», Ռ. Քոչարյանին սատարողները, նրա պարտության դեպքում խորհրդարանում ընդդեմ այլ նախագահի պատգամավորական խումբ ձեւավորողներն, այնուամենայնիվ, իրենց «պահեստարանում» հավանության խոսքեր ունեին նաեւ մնացյալի վերաբերյալ։

Ի լրումն այս ամենի ավելորդ չէ մեջբերել Արցախի նկատմամբ նրանց դիրքորոշումը։ Քննադատելով Լ. Տեր-Պետրոսյանի 3 փուլում ամեն ինչ «տալու դիմաց միայն բարի ժպիտ ստանալու» քաղաքականությունը, նրանք հնարավոր համարեցին գրավյալ տարածքների փոփոխության տարբերակը (Շահումյանի, Մարտակերտի հետ), միաժամանակ հայտնագործելով. «Ղարաբաղը պետք է դառնա միջազգային իրավունքի սուբյեկտ, չբացառելով, որ Ադրբեջանի հետ ունենա մեկ քաղաքական հարթություն»։

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Հրանտ Խաչատրյանը նույնպես նախագահական թեկնածու

Նախագահական թեկնածուների թիվն աճում է ժամ առ ժամ։ ՍԻՄ-ի նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը եւս թեկնածուների շարքում է։ Փետրվարի 15-ին կուսակցության արտահերթ ժողովը, զերծ չմնալով բանավեճերից եւ ամենատարբեր կարծիքներից, ձայների ճնշող մեծամասնությամբ որոշեց ՀՀ նախագահական ընտրություններին առաջադրել կուսակցապետ Հրանտ Խաչատրյանին։ Նա երեկ հանդիպման էր հրավիրել լրագրողներին՝ հայտնելու իր նկատառումները ստեղծված պահի վերաբերյալ։ Պրն Խաչատրյանի կարծիքով՝ 40-օրյա արշավը հապճեպ վազք է, որի ընթացքում կարող են լինել եւ բացթողումներ։ Ըստ իրեն, որպես տարբերակ, հնարավոր էր, որ ՀՀ Սահմանադրական դատարանն այսօր ճանաչի 1996 թ. ընտրությունների իրական արդյունքները, «որոնք ոչ մի կասկած չեն հարուցում»։ Իմիջիայլոց, այս պարագայում նշելով օրենքի անկատարությունը, նա ընդգծեց, որ նման թերությունները չէին հայտնի ելքի պատճառը։ «Այնուամենայնիվ, ընտրությունները նախատեսված են մարտի 16-ին, եւ մենք ստիպված ենք ընդունել այդ իրողությունը», նշեց պրն Խաչատրյանը։ Նրա համոզմամբ, «մեր ժողովրդին թթվածնի պես անհրաժեշտ է թե ժողովրդավարությունը, եւ թե տարածքային ամբողջականությունը։ Ժողովուրդը պետք է վստահ լինի, որ իր ղեկավարները ե՛ւ բարոյական են, ե՛ւ պատմության ժառանգորդներ են»։ Ստեղծված երկու բեւեռների առկայության պայմաններում Հրանտ Խաչատրյանը ընդգծեց, որ իր առաջադրումը կոչված է ձեւավորելու «երրորդ բեւեռը» կամ ուղղությունը։

Նա իրավաբանորեն արդարացված գտավ 1989-ի դեկտեմբերի 1-ի որոշումը եւ խոսքը կառուցեց գերազանցապես այդ հենակետի վրա։ Պրն Խաչատրյանը կարեւորեց պահի պատասխանատվությունը, նշելով, որ «մարտի 16-ը պետք է դառնա ազգային համաձայնության առաջին օրը»։

Ո՞ւմ է պաշտպանելու ՍԻՄ-ի նախագահը հետո՝ Վազգեն Մանուկյանի՞ն, թե՞ Ռոբերտ Քոչարյանին։ Որպես պատասխան նա խնդրեց «չառաջնորդվել նախկինում ստեղծված ռեժիմով», ասելով, որ պարզ կլինի անհրաժեշտ պահին։ ՀՀ նախագահական ընտրություններում ԼՂ բնակչության մասնակցության վերաբերյալ Հրանտ Խաչատրյանը, ընդգծելով իր սկզբունքային համաձայնությունը, միեւնույն ժամանակ խոստովանեց, որ ստեղծված պայմաններում ու առավել եւս 40-օրյա ցայտնոտային վիճակում դա բարդություն է պարունակում։ Ա. Պ.

Նոր անուն թեկնածուների շերթում՝ Արտաշես Գեղամյան

Նախագահի թեկնածուների առաջադրման շերթում հերթական հաղորդագրությունն «Ազգային միաբանություն» (ԱՄ) հասարակական-քաղաքական կազմակերպության համագումարի վերաբերյալ էր։ Վերջինս միաձայն ՀՀ նախագահի թեկնածու է առաջադրել ՀՀ ԱԺ պատգամավոր, ԱՄ անդամ, «Արմենիա-21-րդ դար» ՍՊԸ խորհրդական Արտաշես Գեղամյանին, որը բնորոշ կոմերիտական-կոմունիստական կենսափորձով է օժտված։ ԵրՊՀ-ի սկզբնական կոմերիտական կազմակերպության առաջին քարտուղար, ՀԼԿԵՄ կենտկոմի ուսանող երիտասարդության բաժնի վարիչ, Հայաստանի կոմկուսի կենտկոմի հրահանգիչ՝ աշխատանքի բաժնի վարիչի տեղակալ, Մաշտոցի կուսշրջկոմի առաջին քարտուղար։ 1989-1990 թթ. ղեկավարել է Երեւանի քաղխորհուրդը, 1990-ին՝ լքել կոմկուսի շարքերը։ Գեղամյանի վերջին շրջանի գործունեության մեջ առավել ուշագրավ է նրա մասնակցությունը «Ռուսաստան-Բելառուս-Հայաստան» ժողովրդավարական նախաձեռնությանը։

Լ. Պ.

Աչքերս լույս, Բլեյան Աշոտի «ավետիսն» ստացվեց

Առաջիկա նախագահական ընտրություններում Բլեյան Աշոտի առաջադրման լուրը վերջին շաբաթվա ընթացքում թեթեւորեն սավառնում էր Հայոց աշխարհի երկնքում։ Երեկ վերջապես ստացվեց սպասված «ավետիսը»։ Ինչպես հայտնեցին «Նոր ուղի» կուսակցության լրատվական ծառայությունից, Մխիթար Սեբաստացի կրթահամալիրի տնօրեն Բլեյան Աշոտը նախագահի թեկնածու է առաջադրվելու քաղաքացիական նախաձեռնությամբ։ Կիրակի՝ փետրվարի 15-ին այդ մասին հայտարարվել է «Նոր ուղու» արտահերթ (դժվար է ասել՝ քանիերորդ) համագումարում, որը, քննարկելով «հանրապետության ներքաղաքական իրավիճակը», պաշտպանել է Բլեյան Աշոտի թեկնածությունն առաջադրելու քաղաքացիական նախաձեռնությունը։ Մեզ չհաջողվեց պարզել «Նոր ուղու» շարքերի խտությունը, քանզի, ինչպես ասացին լրատվական ծառայությունից, կազմակերպությունը նոր է վերաբացվել, եւ անդամների թիվն անհայտ է։ Սա մի փոքր անհասկանալի է, քանի որ պարզ չէ, թե ումից եւ ինչպես են ընտրվել այդ դեպքում համագումարի պատգամավորները, եթե կուսակցությունն «իրենից խաբար չէ»։ Փոխարենը պարզեցինք, որ համագումարը փակ է եղել (հուսանք, թաքցնելու բան չուներ)։

Այնպես որ, առաջ դեպի ընտրություններ. Բլեյան Աշոտը որոշել է փորձել մեր համբերությունը։ Հետաքրքիր է, ՀՀՇ-ն «տակից» չի՞ պաշտպանելու ականավոր նորուղիականի թեկնածությունը։ Լ. Պ.

Հռոմում բարեւելիս ասում էին՝ փառք հերոսներին

Համալսարանը նշում է Արցախյան ազատամարտի 10-ամյակը

Երեւանի պետական համալսարանը նշում է իր պատմության ամենափայլուն էջերից մեկը, ժամանակին եւ ժողովրդին նվիրաբերած իր սերուցքի հիշատակը, այն քաջերին, որոնցից մեկը՝ Թաթուլ Կրպեյանը, հետմահու արժանացավ Ազգային հերոսի կոչման, իսկ յոթը՝ Մարտական խաչ շքանշանի։ Մեկ րոպե լռությամբ ուսանողները նշեցին զոհված ազատամարտիկների հիշատակը։ Այնուհետեւ ելույթ ունեցողները հիշատակեցին ԵՊՀ ուսանողների մասնակցությունը պայքարի բոլոր փուլերին։ Այսօր եւս հայ ժողովուրդը կանգնած է նույն հարցի առաջ եւ վաղվա օրը ուսանողների ձեռքում է։ Ողջունելով ուսանողներին Վազգեն Սարգսյանը կոչ արեց լինել հանդուրժող եւ հասցնել պայքարը հաղթանակի, քանի որ «մենք երբեք այնքան մոտ չենք եղել հաղթանակին, որքան այսօր»։ Դրանից բացի նախարարը հայտնեց, որ ի վերջո համոզվել է բարձրագույն կրթությամբ զինվորներ ունենալու անհրաժեշտության մեջ եւ ԱԺ-ից ետ վերցրել զինապարտության մասին օրենքի առաջին տարբերակը։ Հայտարարությանը հետեւեցին ծափահարություններ։ Հանդիսությունն ավարտվեց երգահան Արմեն Մովսիսյանի կարոտի մեղեդիներով։

Ի. ՇԱՐՈՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

ԳիԱրՔՄի-ն կողմնորոշվեց հօգուտ Քոչարյանի

Գիտարդյունաբերական եւ քաղաքացիական միության խորհուրդը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով պաշտպանում է ՀՀ նախագահի պաշտոնակատար Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունն առաջիկա նախագահական ընտրություններում։ ԳիԱրՔՄի-ն ակնկալում է, որ նորընտիր նախագահը կնպաստի հետեւյալ խնդիրների լուծմանը. 1998 թ. հոկտեմբերից ոչ ուշ ՀՀ ԱԺ արտահերթ, ազատ եւ անկախ ընտրությունների անցկացում, նախագահի նոր խորհրդակցական մարմնի՝ քաղաքական խորհրդի ստեղծում ՀՀ քաղաքական դաշտում իրականում գործող կուսակցությունների ղեկավարներից, քաղաքական հետապնդումների բացառում քրեական եւ տնտեսական հանցագործությունների բացահայտման զուգակցմամբ, Հայաստանը գիտության, արտադրության, մշակույթի եւ օրենքի գերակայության երկիր դարձնելու գործընթաց, ՀՀ քաղաքացիների սոցիալական վիճակի բարելավում, սեփականաշնորհման նոր, սոցիալական արդարության սկզբունքին համապատասխանող օրենսդրության ընդունում, «Արցախն Ադրբեջանից անկախ» կարգավիճակի հաստատում։ ԳիԱրՔՄի-ն նաեւ հուսով է, որ նորընտիր ԱԺ-ն իր հերթին նոր ժողովրդավարական Սահմանադրություն կամ սահմանադրական փոփոխություններ կձեռնարկի այդ առնչությամբ համաժողովրդական հանրաքվե անցկացնելու միջոցով։

Լ. Պ.

Նույնացվել են երիտասարդական կազմակերպությունները

«Ազգի» փետրվարի 14-ի համարում «Կարեն Դեմիրճյանը հանում է հարցականները» հրապարակման մեջ տեղ է գտել վրիպակ կապված «Հայաստանի երիտասարդական կուսակցություն» եւ «Հայաստանի երիտասարդության ազգային խորհուրդ» կազմակերպությունների նույնացման հետ։ Ազգային երիտասարդության խորհուրդը, թեեւ հանդիպում ունեցել է ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, այնուամենայնիվ որեւէ ժողով, նիստ կամ ասուլիս չի հրավիրել Կարեն Դեմիրճյանի թեկնածությանը աջակցություն հայտնելու առթիվ։ Այսօր խորհուրդը նախատեսում է հանդես գալ հայտարարությամբ ստեղծված իրավիճակի գնահատման եւ իր դիրքորոշման արտահայտման մասին։

«Տիգրան Մեծ» տպարանի տնօրենը ճշգրտում է

Ի պատասխան «Ազգի» փետրվարի 13-ի համարում Գեւորգ Յազըճյանի «Երեւանի կենտրոնում տեղեկատվական սով. Ազգային գրադարանն առանց թարմ մամուլի» վերնագրով հոդվածում արտահայտված պնդման, թե «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տնօրեն Վրեժ Մարկոսյանը մերժում է իր տպարանում տպագրվող թերթերից եւ ամսագրերից պարտադիր մասհանումներ կատարել գլխավոր գրադարաններին, վերջինս հայտարարեց, թե հրատարակչությունն այդ հարցում մնում է կատարող, հետեւաբար թերթերի եւ ամսագրերի խմբագիրներն են որոշելու այս կամ այն գրադարանին անվճար օրինակներ տրամադրելու հարցը, որի դեպքում տպարանն իր հաշվին կտրամադրի պահանջվող օրինակները ըստ խմբագիրներից ստացված գրավոր հայտերի։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Սկիզբը էջ 1

Ընդգծելով, որ այս ընթացքում իրենք խորհրդակցական հանդիպումներ են ունեցել «Ազգային խորհրդի», ՀՅԴ-ի, ՀԴԿ-ի, ԳԻԱՐՔՄ-ի, Սոց. ուժերի միության հետ, բանախոսը նշեց, որ եկել են միասնական եզրակացության, թե այժմ ամենակարեւորն առաջիկա ընտրությունների ազատ եւ արդար ձեւով անցկացնելն է: Ռոբերտ Քոչարյանը, որն այժմ իրականացնում է ոչ միայն վարչապետի, այլեւ նախագահի պարտականությունները, իր լիակատար աջակցությունն է խոստացել ազատ դավարական ճանապարհով «փուլերի ուռ» չի լինի, բայց նաեւ հանցագործություններ կատարողներից օրենքի սահմաններում հաշիվ կպահանջվի:

Պատգամավորական ժողովում ելույթ ունեցած ՀՌԱԿ անդամներն ու գործիչները Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Գագիկ Գալստյանը, «Դավիթ Բեկ» ակումբից Արմեն Բաղդասարյանը, «Արմավիր» ակումբից Զավեն Մարգարյանը, Գյումրիի «Վահան Թեքեյան» ակումբից Անտոն Փիլոյանը, «Լեո» ակումբից Ռուբեն Սրապյանը, «Արմե- խորդ իշխանությունների սադրանքով Հայաստանում գրանցվել է «Ռամկավար ազատական (Լիբերալ-դեմոկրատական)» անվամբ կուսակցություն, ինչը շփոթ է առաջացնում բնակչության մեջ. «Շատերը Գյումրիում մեզ ամոթանք են տալիս, թե ինչո՞ւ եք առաջադրել Վիգեն Խաչատրյանի թեկնածությունը: Մարդիկ մեղք չունեն, նրանք չգիտեն, որ դա ՀՌԱԿ-ի թեկնածուն չէ, ուստի հարկ է առաջիկայում արդարադատության նախարարության կամ դատարանի միջոցով վերացնել անունների այս դիտավորյալ ստեղծ- նում են»:

Մյուս «ողջույնի խոսք» ասողներից ամենաուշագրավը հանրապետությունում լայնորեն հայտնի ակադեմիկոս Ռաֆայել Ղազարյանի ելույթն էր: Նա նշեց, որ դուրս է եկել ԳԻԱՐՔՄ-ի նախագահության կազմից եւ հանդես է գալիս նորաստեղծ «Ազգային խորհրդի» անունից (ի դեպ, այդ խորհրդի 9 անդամների մեծամասնությունը ներկա էր ռամկավարների համագումարին): Ինչպես միշտ, պրն Ղազարյանի խոսքը շատ կոլորիտային էր եւ դուրս եկավ այսպիսի պարագաների համար ա- նկատեց, թե «խոսացել էինք, որ ոչ մի կոմենտարություն չենք անի: Բայց ես հենց հիմա կխախտեմ այդ խոստումը, ես ափսոսում եմ, երբ լսում եմ, որ թեկնածուների շարքում հայտնվել է Աշոտ Բլեյանը (հենց նոր ինձ ասացին, եւ ես քիչ էր մնում ուշաթափվեի եւ ընկնեի աթոռից): Սա արդեն, բանտային լեզվով ասած, «բեսպրեդել» է, անամոթության, լկտիության, իր ժողովրդին չհարգելու դրսեւորում է: Եվ ես այստեղ արդեն մեղադրում եմ մեր այսօրվա ղեկավարությանը, որովհետեւ նրանք շատ հանդուրժողական(?) դրանց, երեւի ան-

ՀՌԱԿ-ը պաշտպանեց Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը

եւ արդար ընտրությունների անցկացումն ապահովելու գործում, եւ իրենք նրա հետ ունեցած անձնական հանդիպումից հետո այն տպավորությունն են ստացել, որ «նա լիովին անկեղծ է»:

Շատ չծանրանալով վերջին 8 տարիներին Հայաստանում իշխած վարչակազմի գործունեության վրա, Հարություն Կարապետյանը նկատեց, թե «այն գործընթացները, որոնք տեղի էին ունենում այս տարիների ընթացքում, քաղաքական ուժերը պառակտելու, ազգի ուժերը ջլատելու ուղղությամբ, պետք է վերջ գտնեն»:

Առաջադրելով «Ինչո՞ւ Ռոբերտ Քոչարյանը» հարցը, բանախոսն իրենց կողմնորոշումը բացատրեց հետեւյալ կերպ. «Ռոբերտ Քոչարյանը մեր ժողովրդի հույսերի, արցախյան ազատագրական շարժման խորհրդանիշն է: Քանի որ ՀՌԱԿ-ի ծրագրային դրույթներից է Հայ դատի հետապնդումը, մենք չենք կարող այդ հանգամանքը հաշվի չառնել»: Բանախոսը կարեւորեց, որ նոր նախագահական ընտրություններում չպետք է թույլ տալ այն, ինչին ականատես եղավ հայ ժողովուրդը 1996-ին, «երբ երկիրը երկու բանակի էր բաժանված»: Ռոբերտ Քոչարյանը, իրենց համոզմունքով, «ուզում է այդ համախմբող դերը խաղալ»: Ռամկավարները չեն կասկածում, որ պրն Քոչարյանի ընտրությամբ երկիրը կշարունակի գնալ ժողովր- դավարական» ակումբից Կարեն Պետրոսյանը եւ ուրիշներ, լրացնելով ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետի ասածը եւ ամբողջացնելով Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը պաշտպանելու իրենց դիրքորոշումը, ընդգծում էին, թե բոլոր հնարավոր թեկնածուների մեջ իրենք ամենաարժանավորը եւ լավագույնը համարում են հենց նրան: Իհարկե, հնչում էին նաեւ Ռոբերտ Քոչարյանին ուղղված պատգամներ, որը նախագահ ընտրվելու դեպքում, նա պարտավոր է կատարել: Մասնավորապես, պետք է երաշխավորի գործող Սահմանադրության մեջ անհրաժեշտ փոփոխությունները կատարելը, նախատեսելով երկքաղաքացիության սկզբունքի ընդունումը, նախագահ ընտրվելու համար Հայաստանում առնվազն 10 տարվա ժամկետի վերացումը, նոր խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը, նախորդ ռեժիմի ժամանակ հանցագործություններ կատարած անձանց օրենքով պատասխանատվության կանչելը եւ այլն:

Պետք նկատել, որ պատգամավորական ժողովի ընթացքում կուսակցության անդամների կողմից որեւէ բացասական խոսք չասվեց նախագահության մյուս թեկնածուների մասին, ժողովը չգնաց էժանագին վարկաբեկումների ճանապարհով: Գյումրիի ներկայացուցիչը միայն դժգոհեց, որ նա-

ված խառնաշփոթը»:

Ռամկավարների համագումարում ողջույնի խոսքի հնարավորություն տրվեց նաեւ այլ քաղաքական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին: ԳԻԱՐՔՄ-ի անունից նրա ղեկավար Ալեքսանդր Արզումանյանը հայտարարեց, որ իրենց կազմակերպությունը հնարավորություն չունենալով համագումար հրավիրել, «աշխատանքային ժողովում նույնպես որոշել է պաշտպանել վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը, եւ սա առաջին ամբիոնն է, որտեղից ես այդ մասին հրապարակավ հայտ- վանդական «ողջույնի» շրջանակներից: Պրն Ղազարյանը դժգոհեց, թե «իրենցից բոլորը նեղացել են», որովհետեւ իրենք որոշել են «կուսակցականությունից դուրս լինել» եւ որեւէ մեկին չաջակցել՝ միայն նպատակ համարելով ազատ ու արդար ընտրությունների անցկացման նպատակը: «Մենք մեր հույսը դրել ենք մեր տարիքի վրա», նշեց պրն Ղազարյանը, ակնարկելով «Ազգային խորհրդի» անդամների հեղինակությունն ու քաղաքական ազդեցությունը հասարակական կարծիքի վրա: Կարեւորելով երկրի քաղաքահոգեբանական մթնոլորտի առողջացումը, պրն Ղազարյանը պատժելիության երաշխիքներ տվեցին, իսկ անպատժելիությունը կծնի նոր հանցագործություններ...»:

Աշոտ Բլեյանի, ապա եւ Վիգեն Խաչատրյանի հասցեին Ռաֆայել Ղազարյանը նկատեց, թե «նշանակում է նրանք իրենց շատ վստահ եւ հանգիստ են զգում, եթե չեն ամաչում իրենց թեկնածությունները առաջարկել... Աշոտ Բլեյանը, փոխարենը բանտարկվի, փոխարենը պատժվի, փոխարենը նրանից գանձվի այն արտասովոր դասագրքերի գումարը, որը նա խլեց ծնողներից պոկեց, իրեն... ափսոս, կանայք կան այստեղ, թե չէ ես ուրիշ կերպ կասեի...»:

Ռամկավարների համագումարում պրն Ղազարյանի ելույթն այսպիսի սուր բնութագրումների իմաստով բացառություն էր: Մյուս ելույթները շատ ավելի զուսպ էին, թեեւ գնահատականների խստությունը դրանից ամենեւին պակաս չէր: Իմ տպավորությամբ, կուսակցության գլխավոր համաժողովը խկարմես գալով էր արձանագրում, որ նախորդ ընտրությունների ժամանակ իրենց պաշտպանած թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը շարադրեց առաջին հերթին հենց իրենց հույսերը, ողջ ժողովրդի հույսերը: Այս առումով ռամկավարները համոզված էին, որ նույն բանը չի կարող կրկնվել Ռոբերտ Քոչարյանի պարագայում:

Ասված տա:

ՌՈՒԲԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀՌԱԿ 8-րդ (արտահերթ) Հանրապետական պատգամավորական ժողովի որոշումը

ՀՌԱԿ 8-րդ (արտահերթ) Հանրապետական պատգամավորական ժողովը քննելով ՀՀ նախկին նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի իրական դրդապատճառները եւ այնուհետեւ Հայաստանում թե ողջ հայության կյանքում ստեղծված նոր իրավիճակը, նախագահական թեկնածուների առաջադրման ներկա հանգրվանում քննարկելով միջազգային թե տարածաշրջանային ռազմաքաղաքական կացությունը եւ հաշվի առնելով Ղարաբաղյան հիմնախնդրի արդար եւ խաղաղ կարգավորման եւ Հայաստանի տնտեսական ու սոցիալական զարգացման հեռանկարները, հանդես է գալիս հետեւյալ հայտարարությամբ.

– Արձանագրելով, որ դժբախտաբար, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախագահության 2-րդ շրջանում ոչ միայն չարդարացան նրա վրա դրված հույսերը, այլ ընդհակառակը՝ խորացան նախորդ ժամանակահատվածում երեւան եկած լուրջ բացթողումները հանրապետության ներքաղաքական, տնտեսական ու սոցիալական ասպարեզներում, ինչի մասին ՀՌԱԿ-ը նախազգուշացրել էր իր 6-րդ (արտահերթ) Պատգամավորական ժողովում ընդունված որոշման մեջ, արմատավորվեցին հայության առողջ ներուժը արհամարհելու, տնտեսությունը կլանային շահերով ղեկավարելու, սոցիալական ապահովության եւ արդարության հարցերին թեթեւամտորեն վերաբերվելու, ազգային ու քաղաքական ուժերը այդ թվում նաեւ Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը պառակտելու, չեզոքացնելու կամ ջլատելու, ժողովրդավարությունն ու ազատականությունը սոսկ որպես Արեւմուտքին ստիպողական տուրք կիրառելու հոռի բարքերն ու սովորույթները, եւ դրանով իսկ հայտնվեց ինքնամեկուսացման մեջ, ինչը դարձավ գլխավոր պատճառը նրա հրաժարականի անհրաժեշտության.

– Հաստատելով, որ ներկայումս Հայաստանում եւ համայն հայության քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական կյանքում առաջացել է բարենորոգչական խորքային շարժման անհրաժեշտություն, որի իրականացման համար հրամայական պահանջ է ի մի բերել հայ ժողովրդի ողջ ներուժը, մոբիլիզացնել եւ կոնսոլիդացնել ժողովրդի սոցիալական կյանքը առողջացնելու, կենսամակարդակը բարձրացնելու, վերջապես միջին խավը ձեւավորելու, տնտեսական եւ արդյունաբերական ռեֆորմը իրականացնելու, Հայ Դատը արդյունավետ հետապնդելու, համայն հայության նյութական, հոգեւոր եւ ֆիզիկական կարողականությունը մեկտեղելու անհրաժեշտություն.

– Հաշվի առնելով, որ Ղարաբաղյան հիմնախնդրի խաղաղ, բայց արդար լուծումը պահանջում է վերատեսության ենթարկել միջազգային թե տարածաշրջանային բոլոր հնարավորությունները, դեռեւս չօգտագործված էլեմենտներն ու ուժերը, Հայաստանում, Արցախում թե Սփյուռքում մեր ժողովրդի իրական ցանկությունները, ինչպես նաեւ մեր հաղթական զինված ուժերը չթուլացնելու անհրաժեշտությունը, սկզբունքային հարցում գերագույն նպատակ ունենալով Լեռնային Ղարաբաղի պետականության եւ ազգաբնակչության անվտանգությունը, տնտական, խաղաղ զարգացումն ապահովելու անհրաժեշտությունը.

– Նկատի ունենալով ստեղծված իրավիճակում Հայաստանի անկախ պետականության գոյությունն ու զարգացումը խնդրո առարկա դարձնելու ոմանց տրամադրությունը, ժողովրդավարության ու տնտեսական ազատականության ելակետերից նահանջելու, ընդհուպ դրանք կենտրոնացված տնտեսության նախկին համակարգին վերադարձնելու ուրիշների ցանկությունը, ինչպես նաեւ նախկին եւ ոչ յուրային ուժերի նկատմամբ վրեժխնդրական վտանգավոր մտայնության առկայությունը, ինչը հղի է ազգը նորից պառակտելու վտանգով.

– Գոհունակությամբ հաստատելով, որ այնուամենայնիվ Հայաստանում կան ուժեր, եւ դրանց շարքում Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը, որոնք ՀՀ նախագահի պաշտոնակատարի գլխավորությամբ երաշխավորում են առաջիկա ընտրությունները ազատ եւ արդար կայացնելու, ժողովրդավարական բոլոր նորմերը հարգելու, մամուլի եւ խոսքի ազատության սահմանադրական պահանջներն իրականացնելու, ազգը միավորելու հրամայական պահանջները.

– Գոհունակությամբ վերահաստատելով, որ իշխանության փոփոխությունն իրականացվում է անցնցում, խաղաղ եւ սահմանադրական եղանակով, ինչը կարեւորագույն երաշխիք է սկսված բարենորոգչական շարժումը հետագայում իր տրամաբանական ավարտին հասցնելու.

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական պատգամավորական ժողովը որոշում է.

– Հավասարիմ մնալով Հայրենիքի, անկախ պետականության ու ժողովրդի գերագույն շահերը գեր ի վեր նկատելու եւ պաշտպանելու իր առաքելությանը, հաշվի առնելով այդ շահերը արդյունավետ կենսագործելու գործում ՀՀ նախագահի թեկնածուների շարքում առկա բոլոր ուժերն ու հնարավորությունները օգտագործելու տեսանկյունից միավորող ու միասնականացնող ազդակ դառնալու երաշխիքներն ու հնարավորությունը, ՀՀ նախագահի առաջիկա ընտրություններում պաշտպանել Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը:

– Կոչ ուղղել ՀՌԱԿ անդամներին եւ համակիրներին, Հայաստանի Հանրապետության ազգաբնակչությանը, ի մասնավորի ընտրողներին, որպեսզի ձայները կենտրոնացնեն արժանավորագույն թեկնածուի վրա.

– Կոչ ուղղել նաեւ Սփյուռքահայության եւ հատկապես Սփյուռքում գործող ՌԱԿ ղեկավար մարմիններին, շրջանակներին եւ ակումբներին, որպես Հայաստանի հոգեւոր քաղաքացիներ, թիկունք կանգնելու Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ իրականացվող համազգային բարօրությանը եւ ազգային իղձերի իրականացմանը միտված բոլոր ձեռնարկումներին.

– Հանձնառու լինել քարոզելու, վերահսկելու եւ երաշխավորելու նախագահական ընտրությունների ազատ եւ արդար պայմաններում անցկացմանը:

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ 1998 Թ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընտրական

Փետրվարի 14-ին Կինոյի տանը տեղի ունեցավ ԱԺՄ IX արտահերթ համագումարը օրակարգային մեկ հարցով. 1998 թ. մարտի 16-ի նախագահական ընտրություններում ՀՀ նախագահի թեկնածուի առաջադրում: Համագումարը նախագահող ԱԺ վարչության անդամ Շավարշ Քոչարյանը մոռացավ ներկայացնել հյուրերին, իսկ ներկա էին ԱԺ նախագահի խորհրդով Հարությունյանը, «Հայրենիք» պատգամավորական խմբի նախագահ Էդվարդ Եգորյանը, «Սահմանադրական Հայաստանից» Հովհ. Թոքմաջյանը, ԱԺ պատգամավոր Դավիթ Շահնազարյանը, ՀՅԴ ԳՄ-ի ներկայացուցիչներ Հրայր Կարապետյանը եւ Գագիկ Մկրտչյանը, «Երկրապահ» պատգամավորական խմբի նախագահն ու քարտուղարը, այլ կուսակցությունների, ՀՀ-ում հավատարմագրված օտարերկրյա դեսպանատների եւ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Առաջիկա ընտրությունները համեմատելով 96 թ. ընտրությունների հետ, ԱԺՄ նախագահն ընդգծեց, որ եթե 96 թ. պահանջվում էր «հրաշք գործել», ապա այս ընտրություններում դրա պահանջը չկա, 96 թ. «այլընտրանքի հարց կար», իսկ այն, ինչ կատարվելու է այսօր, հրաշք չի լինելու, այլ «սովորական երեւույթ»: 96 թ. ընտրարշավում ժողովրդավարական մթնոլորտ էր տիրում, ապահովված էին բոլոր դեմոկրատական ազատությունները, քանի որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը համոզված էր, որ հաղթելու է, եւ միայն ընտրությունների նախաշեմին հասկացավ, որ պարտվելու է անխուսափելիորեն, ու սկսվեց ապօրինությունների շղթան, ընդգծեց Մանուկյանը, ավելացնելով, որ այս անգամ ընտրարշավը «շատ ավելի պղտոր է», քան նախորդ անգամ: Վերջում ԱԺՄ-ի նախագահն ընդգծեց, որ «մենք հաղթելու ենք, բայց մեր միջից հանենք թույնը, փոքրոգությունը», միայն մեծահոգությամբ է հնարավոր Հայաստանը

Արշակ Սադոյանի ելույթի ավարտն ուշագրավ էր. «Հաղթանակ կլինի, բայց ավելի բարդ է, թե ո՞նց անենք, որ մենք չխայտառակվենք»:

Համագումարում ելույթ ունեցան 2 կանայք. եթե առաջինի՝ Դուստիկ Մխիթարյանի ելույթը (ԱԺՄ-ի Արաբկիրի կառույցից) հուզախառն մարտնչող էր՝ «օգտագործված լաթի նման դուրս կշպրտվեն», ապա երաժշտագետ Ցիցիլիա Բրուտյանինը միայն մարտնչող էր. «զազրախոսության որջը (իմա հեռուստատեսությունը) պետք է գրավել», «շնորհավորում եմ ձեզ Հայաստանի եւ սփյուռքի երդվյալ թշնամուց (իմա Լ. Տեր-Պետրոսյանից-Ն. Մ.) այդպես հեշտությամբ ազատվելու համար»:

Արվեստագիտության դոկտոր Հենրիկ Հովհաննիսյանը նկատեց. «Մենք շատ հիմքեր չունենք քաղաքական լավատեսության համար», քանի որ գործող Սահմանադրությունը համիդյան սահմանադրություն է:

Առավել «համագումարային էր» Ռուբեն Թորոսյանի (Վ. Մանուկյա-

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ

«Մենք անպայման հաղթելու ենք. կասկած չունենաք»

Համոզված է Վազգեն Մանուկյանը՝ ԱԺՄ համագումարում առաջադրվելով ՀՀ նախագահի թեկնածու

Շ. Քոչարյանը նշեց, որ 96 թ. նախագահական ընտրություններում ԱԺՄ-ն առաջադրել է կուսակցության նախագահ Վազգեն Մանուկյանի թեկնածությունը, այս տարվա ընտրություններում նույնպես առաջադրելու է վերջինիս թեկնածությունը:

Վազգեն Մանուկյանը նշեց, որ «նորից մտնում ենք ընտրարշավ, եւ «98 թ. ընտրությունները շատ ավելի վճռական նշանակություն կարող են ունենալ մեր ժողովրդի համար, քան նույնիսկ 96-ի ընտրությունները»:

Առաջիկա ընտրություններում, ըստ Մանուկյանի, ԱԺՄ-ն առավելություններ ունի: Դրանք են. ա) 96 թ. ընտրություններում տարած հաղթանակը, բ) պրոֆեսիոնալ ընտրական մեքենայի առկայությունը, գ) ԱԺՄ-ի գաղափարախոսության հիմքում ազգային եւ համամարդկային արժեքների առկայությունը: «Մենք անպայման հաղթելու ենք. կասկած չունենաք», ընդգծեց Մանուկյանը:

Կարեւորելով ԱԺ-ի արտահերթ ընտրությունների անցկացումը՝ Մանուկյանը նշեց, որ ԱԺՄ-ն կողմնակից է պառլամենտական հանրապետության, քանի որ «իշխանության գերկենտրոնացումը կործանարար է մեր ժողովրդի համար»: Անդրադառնալով ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման ԱԺՄ-ի դիրքորոշմանը՝ կուսակցության նախագահն ընդգծեց, որ Ղարաբաղի հարցը նրա ժողովրդի ինքնորոշման եւ ազատության հարցն է, «այն բանալին է դեպի ապագան», ուստի եւ «մենք պայքարելու ենք Ղարաբաղի անկախության համար»: Ադրբեջանը փորձում էր Ղարաբաղի հարցը լուծել պատերազմի միջոցով, ռազմական հաղթանակները Ադրբեջանին ստիպեցին բանակցությունների սեղանի շուրջ նստել: Բանակցային գործընթացը պետք է շարունակվի, եւ պետք է կարողանալ հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորմանը հասնել: Տնտեսական ծրագրերը Մանուկյանը չմանրամասնեց, նշելով, որ դրանք լայնորեն ներկայացվել են 96 թ. ընտրարշավում: Մարդկության պատմությունը ազգերի մրցակցության պատմություն է, եւ մենք պետք է մտնենք այդ մրցակցության մեջ, այլ ոչ թե մտածենք գոյատեւման մասին, ավելացրեց նա:

դարձնել հզոր պետություն:

ԱԺՄ վարչության անդամ Դավիթ Վարդանյանը նկատեց, որ թեպետ նոր ընտրությունները դրական երեւույթ են պետության եւ հասարակության համար, սակայն «բոլորն ունեն տագնապի զգացում ընտրությունների արդարության շուրջ»: Վիճարկելով այն դրույթը, թե պետք չէ հեռացող նախագահին քննադատել, Վարդանյանն ընդգծեց. «Մինչեւ հետ չնայենք, չենք կարողանա առաջ գնալ»: «Տեր-Պետրոսյանը վարկաբեկեց այն բոլոր արժեքները, որոնց համար պայքարել ենք» եւ «դաշտ մաքրեց կոմունիստների համար»: Ըստ Վարդանյանի, ԱԺՄ-ն եվրոպական տիպի ազգային պետություն ստեղծելու կողմնակից է: Նա նշեց, որ տիրապետող ռեժիմի օրոք կային ազգային եւ ապազգային ուժեր, ազգային ուժերն էլ, իրենց հերթին, հակաժողովրդավարական են:

Գոհունակությամբ ընդգծելով ՀՀ վարչապետի ստվերային տնտեսության դեմ պայքարելու ջանքերը, Վարդանյանը միաժամանակ քննադատեց նրան, նշելով, որ նրա շրջապատում կան այնպիսիք, որոնք միշտ ծառայում են ուժին: Անթաքույց քննադատելով ԱԺ նախագահի պաշտոնի համար «Երկրապահ» խմբի առաջարկած թեկնածությունը (ըստ այդմ խախտելով հյուրընկալության պարզ կանոնները) Վարդանյանը կարեւորեց «խոսքի եւ գործի համապատասխանությունը»:

Եվ եթե Ռաֆ. Ղազարյանի ելույթը հիշեցնում էր 88-89 թթ. հանրահավաքներում ունեցած նրա ելույթների «բանահյուսական հակումները», «երբ հայտնի հեսույթը սղոցով կտրեցինք աքոռից», ապա

նին աջակցող հասարակական կենտրոնի նախագահի) ելույթը: Նա նախ նշեց, որ ԱԺՄ նախագահը երկրի արդեն կայացած ղեկավար է, ԱԺՄ-ն ամենասկզբունքային կուսակցությունն է, եւ առաջիկա ընտրությունների ազատ ու արդար անցկացման ողջ պատասխանատվությունն իր վրա պետք է վերցնի հենց ԱԺՄ-ն: Թորոսյանը հիշեցրեց, որ դեռեւս չառաջադրված թեկնածուի «Ռ. Քոչարյանի համար բացահայտ քարոզչություն է իրականացվում», մինչդեռ «ընտրությունները սկսվել են այսօրվանից»: Ըստ Թորոսյանի, Քոչարյանի թեկնածության առաջադրման համար «նոր իրավական դաշտեր են հայտնաբերվում», իսկ արդյունաբերող-գործարարների միության՝ Քոչարյանին պաշտպանելու հայտարարությունը Թորոսյանը որակեց «խայտառակ», քանի որ նրանք երեկ նույն ոգեւորությամբ աջակցում էին Տեր-Պետրոսյանին:

Շավարշ Քոչարյանը քվեարկության դրեց համագումարի որոշման նախագիծը. «1998 թ. մարտի 16-ի ընտրություններում ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրել Վազգեն Մանուկյանին»: Որոշումն ընդունվեց միաձայն, եթե հաշվի չառնենք ԱԺՄ նախագահի տիկնոջ «ձեռնպահ» քվեարկությունը:

Արդեն նախագահի առաջադրված թեկնածուի կարգավիճակով վերջում դարձյալ ելույթ ունեցավ Վազգեն Մանուկյանը եւ հայտարարեց, որ մարտի 16-ին ԱԺՄ-ն պետք է հաղթի ժողովրդի միասնականությունը պահպանելով, քանի որ «միասնականությունը կորցրած հաղթանակը սարսափելի պարտություն է»: Նա ընդգծեց, որ միայն մեծահոգությամբ կարելի է Հայաստանը դարձնել հզոր պետություն:

Մնում է սպասել, որ հաջորդ X համագումարը ԱԺՄ-ն [illegible] որպես իշխող կուսակցություն, եւ [illegible] համագումարներում տիրապետող հանրահավաքային սինդրոմը ԱԺՄ-ն, իրոք, լուրջ ներուժ ունեցող կազմակերպություն է եւ նրա թեկնածուի հաղթելու հավանականությունները նույնպես:

Մարտի 16-ին մնացել է ընդամենը 27 օր:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԴԱԴԱՐ

ՀՀՇ-ի լրջանալու պահը

ՀՀՇ-ն նախագահի թեկնածու չառաջադրեց եւ չպաշտպանեց որեւէ թեկնածուի

Փետրվարի 16-ին Մելիք-Ադամյան-2 հասցեում գտնվող կառավարության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ ՀՀՇ 10-րդ՝ արտահերթ համագումարը: Այն սկսվեց նախատեսվածից 30-40 րոպե անց՝ «շրջաններից մարդկանց գալու» սպասումով: Եվ թեպետ համագումարը նախագահող, ՀՀՇ վարչության նախագահ Վանո Սիրադեղյանը հայտարարեց, որ համագումարը նախատեսվում է ավարտել մեկ օրվա ընթացքում, սակայն ավարտվեց ընդհանուր առմամբ մեկ ժամում:

ՀՀՇ նախորդ՝ 9-րդ համագումարի

եռուն, տագնապահարույց, մասամբ նաեւ՝ այլընտրանքային մթնոլորտից հետք անգամ չէր մնացել: Նկատելիորեն նվազել էր դրսում «տեղակայված» մեքենաների թվաքանակը, իսկ դահլիճում այլեւս չէիք գտնի այն չինովնիկներին, որոնք դեռեւս յոթ ամիս առաջ հանդիսավորությամբ մտնում էին դահլիճ: Չէիք գտնի նաեւ տնտեսավարողների մեծ մասին: Էապես նվազել էր պատգամավորների ներկայությունը: Իրենց դիրքերում միայն լրագրողներն էին:

Միով բանիվ՝ ՀՀՇ համագումարի մթնոլորտը ճչում էր, որ տեղի է ունենում պարտված, նոր-նոր իշխանության լծակներից զրկված կուսակցության համագումարը: Պատվիրակների թվում մատների վրա կարելի էր հաշվել գործադիր մարմիններում աշխատողներին, սակայն «հին ռոմանտիկների»՝ ՀՀՇ-ից հեռացվածների կամ չհեռացածների մի հատված ներկա էր համագումարում:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի մուտքը համագումարի դահլիճ ընդունվեց բուռն ծափահարություններով, սակայն ոգեւորության չվերածվեց, չնայած «Լեւոն, Լեւոն» որոշ վանկարկումների:

Այսօրինակ մթնոլորտում սկսվեց ՀՀՇ 10-րդ համագումարը օրակարգային երկու հարցով. ա) առաջիկա նախագահական ընտրություններում ՀՀՇ-ի դիրքորոշման հստակեցումը, բ) հանրապետական խորհրդի որոշումը՝ ՀՀՇ-ից հեռացնել վարչության այն երեք անդամներին (Մաշինյան, Խրիմյան, Պետրոսյան), ովքեր մտել էին «Երկրապահ» խումբ (ավելի ուշ՝ Սիրադեղյանի առաջարկով այս հարցը հետաձգվեց մինչեւ հաջորդ համագումար):

Տեղեկացվեց, որ մանդատ են ստացել 500 պատվիրակ, գրանցվել 320-ը:

ՀՀՇ վարչության նախագահ Վանո Սիրադեղյանն ընդգծեց, որ համագումարը հրավիրվել է «խիստ յուրահատուկ իրավիճակում»: «Յուրահատուկ նախ երկրի համար», որտեղ առաջին անգամ ընտրովի մարմիններից մեկի «վաղաժամկետ դադարում» տեղի ունեցավ եւ արտահերթ ընտրություններ, «յուրահատուկ նաեւ կազմակերպության համար, որը 1990 թ. հետո առաջին անգամ համագումար է հրավիրում ոչ որպես հաղթած կազմակերպություն, այլ որպես քաղաքական իշխանության լծակներից հեռացած կամ հեռացված քաղաքական ուժ»: Սիրադեղյանն ընդգծեց, որ ղարաբաղյան հիմնախնդրի առիթով «լարվեց երկրի ներքաղաքական դաշտը, տեղաշարժեր արտահայտվեցին հատկապես հասարակության տրամադրություններում, ինչին նպաստեց մասնավորապես ընդդիմության լարումը»: Սիրադեղյանն ընդգծեց, որ դեպքերի ընթացքը «սառնարյուն վերլուծելու» ժամանակ եւ հնարավորություն չկա, ուստի եւ կոչ արեց պատվիրակներին «համբերատար, սուբյեկտիվ եւ ժամանակից շուտ գնահատականներ չտալ»: «Հնարավոր առավելագույնը անելով Ղարաբաղի համար՝ առաջնորդվել ենք հարեւանների հետ խաղաղ ապրելու, վիճելի հարցերը միայն խաղաղ ճանապարհով կարգավորելու» ծրագրով:

Այնուհետեւ ՀՀՇ նախագահը հղում կատարեց նախորդ համագումարում իր ունեցած ելույթից. «Քաղաքական պայքարում ողջամտությունը չկորցնելու համար դադարներ են պետք, դադարներ են պետք, լինես իշխող, թե ընդդիմադիր, հաղթած, թե պարտված: Տեւական գերլարումը կամ մտաբեռնումը կարող է առաջացնել անհաղթահարելի կոմպլեքսներ, դրանք կրողների բախումից կարող է տուժել մի ամբողջ երկիր, ժողովուրդ», ապա՝ «ժողովուրդը փորձադաշտ չէ կուսակցությունների համար, որտեղ նրանք հոգան իրենց ինքնահաստատման խնդիրը», ուստի եւ «կուսակցության քաղաքական ծրագրերն ու գաղափարները պետք է դառնան դաշտ ընտրության համար»:

«Այս ամենը հուշում է միակ իրատեսական, տրամաբանական, ինչու չէ՝ նաեւ արժանապատիվ որոշումը»՝ «արտահերթ նախագահական ընտրություններում ՀՀՇ-ն չպետք է թեկնածու առաջադրի»:

Այնուամենայնիվ, ՀՀՇ-ն, որպես քաղաքական կազմակերպություն, պետք է մասնակցի ընտրություններին՝ կատարելով իր քաղաքացիական պարտքը եւ աշխատելով հանձնաժողովներում:

ՀՀՇ-ն իր գործունեությունը շարունակելու է ԱԺ-ում, կառույցներով, մամուլով, ստանձնելով «քաղաքական ընդդիմության դերը»:

Սիրադեղյանի՝ ելույթներ ունենալու առաջարկը անպատասխան մնաց: Կարճատեւ ընդմիջում հայտարարվեց:

Բաբկեն Արարքցյանը ներկաներին բնութագրելով որպես «հարգելի գաղափարակիցներ», ընդգծեց, որ «նրանք, ովքեր միացել էին մեզ այլ-այլ նպատակներով՝ այսօր չկան»:

Անդրադառնալով 1988 թ. ՀՀՇ ծրագրին՝ Արարքցյանն այն համարեց որպես «նոր խոսք հայ հասարակական-քաղաքական կյանքում»: Նա դժգոհությամբ ընդգծեց, որ ՀՀՇ-ն չկարողացավ հստակ պահել «կենտրոնամետության» ձողը, եւ որոշ ուժեր գերած տվեցին: «Մեր ժողովրդի ապագան խարսխված է այն գաղափարների շուրջ, որը տվել է ՀՀՇ-ն», ընդգծեց Արարքցյանը, իսկ Ղարաբաղի հարցում «թողեցինք այնպիսի իրավիճակ, որի մասին 88 թ. կարող էինք երազել»:

Քվեարկությամբ միաձայն ընդունվեց ՀՀՇ 10-րդ արտահերթ համագումարի բանաձեւը, որում ընդգրկված էին հիմնականում Սիրադեղյանի ելույթի դրույթները: Նշվում էր, որ «ՀՀՇ-ն իր կարելիությունները ներդնելու է, որպեսզի նախընտրական եւ հետընտրական ողջ գործընթացը ընթանա Սահմանադրության եւ օրենքների շրջանակներում, ապահովվեն երկրի հետագա կայունությունն ու միջազգային վարկը, ընտրություններն անցնեն բարեկրթության, փոխադարձ հարգանքի եւ հանդուրժողականության մթնոլորտում, առիթ չդառնան հասարակության տարբեր խավերի եւ տարբեր գաղափարներ կրողների բեւեռացմանն ու թշնամացմանը»: (Ո՞ւր էր, թե ՀՀՇ-ն այս ամենն ավելի վաղ գիտակցեր՝ սկսած 95 թ. խորհրդարանական ընտրություններից, ներառյալ՝ 96-ինը): Ինչեւէ:

Ուշագրավ է, որ ողջ համագումարը սպասում էր Տեր-Պետրոսյանի ելույթին, վերջինս, սակայն, այդպես էլ լուռ մնաց:

Վերլուծություններն ու դիտարկումները երբեք չեն ուշանա, թե ինչպե՞ս հզոր ներուժ ունեցող կազմակերպությունը նախ վերասերվեց, ապա անդամալուծվեց, վերջում հայտնվեց քաղաքական կոմայի մեջ:

ՀՀՇ-ի հաղթարշավն ավարտվեց. եկել է ՀՀՇ-ի լրջանալու պահը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ո՞ւմ էր անհրաժեշտ իրաքյան ճգնաժամը

1997 թ. վերջին արդեն ակնհայտ էր, որ միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացը վերջնականապես փակուղի մտավ: Դրությունը փրկելու համար ԱՄՆ-ին այլ ելք չէր մնում, քան Թել Ավիվին հարկադրել որոշ փոխզիջումների դիմել, սակայն նախագահ Բիլ Քլինթոնին հարցից շեղեց սեռական ատորինի կապերի մեղադրանքը, որը հայտնի դարձավ «Մոնիկագեյթ» անունով, որի շուրջ հսկայական աղմուկ բարձրացվեց: Այս առնչությամբ, հունվարի 30-ին եգիպտական «Ալ Ահրամ» օրաթերթը «ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի դժբախտությունները երջանկացնում են Իսրայելի վարչապետ Նաթանյահուին» հոդվածում ընդգծում է, որ մինչ Քլինթոնը տարված էր անձնական հարցերի լուծմամբ, Նաթանյահուի համար առիթ ստեղծվեց իրականացնելու իր բուն նպատակը՝ վերջնականապես հողին հանձնելու միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացը: Արաբական մամուլի մի շարք օրգաններ, ավելի հեռու գնալով, ԱՄՆ նախագահի ատորինի սեռական կապերի բացահայտումներն ու նրան հասցեագրված ամբաստանությունները գնահատեցին որպես սիոնիստների նյութած դավ, ինչն ուղղված էր նախագահ Քլինթոնի դիրքերի թուլացմանը, որպեսզի նա հրաժարվի Իսրայելի վրա ճնշում գործադրելու մտքից:

Նման իրավիճակում Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնն այդ երկրի զանգվածային ոչնչացման զենքերի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի ընդունած բանաձեւին հակասող որոշում կայացնելով՝ շրջանում հերթական եւ ավելի խորը ճգնաժամ առաջացրեց: Իրաքի նախագահը որոշ սահմանափակումներ դրեց ՄԱԿ-ի փորձագետների վերստուգիչ հանձնաժողովի կազմի եւ գործունեության հարցում՝ արգելելով նրանց մուտքը նախագահական շուրջ 77 նստավայրեր, որը խիստ զայրացրեց Վաշինգտոնին: Վերջինս սկսեց պահանջել, որ ՄԱԿ-ի բանաձեւերը Իրաքում իրագործվեն տառացիորեն, հետեւաբար Բաղդադը՝ ՄԱԿ-ի փորձագետներին ստուգումների անսահմանափակ իրավունք ընձեռելով, չպետք է որեւէ նախապայման չառաջադրի: Սակայն Բաղդադն իր որոշմանը հավատարիմ մնալով, էլ ավելի շիկացրեց մթնոլորտը: Նախագահ Քլինթոնը հայտարարեց, որ Իրաքի դեմ ենթադրյալ հարձակման բուն նպատակը վերջինիս զանգվածային ոչնչացման բոլոր տեսակի զենքերի եւ դրանք կրող հրթիռների արտադրությունը կազմակերպելու հնարավորություններից զրկելն է: Վաշինգտոնը նախապատրաստվելով հիշյալ հարվածին, շարունակում է մեծացնել իր ռազմական կուտակումները Պարսից ծոցում: Այժմ այստեղ տեղակայված է 20 ռազմանավ, ընդ որում՝ 3 ավիակիր, 300 ռազմական ինքնաթիռներ եւ 35 հազար զինվոր: Հանգամանք, որը ինչպես Իրանի, այնպես էլ Պարսից ծոցի ավազանի այլ երկրների դժգոհությունն առաջացրեց: Եթե ԱՄՆ-ը ռմբակոծի Իրաքի քիմիական, բակտերիոլոգիական զենքերի պահեստները, ապա նման գործողության հետեւանքները ողբերգական կլինեն ոչ միայն Իրաքի ժողովրդի, այլեւ շրջանի այլ երկրների, նաեւ Իսրայելի համար, որի անվտանգությունն առանձնահատուկ կարեւորում է Վաշինգտոնը: Ուստի կարելի է ենթադրել նաեւ, որ Իրաքում առկա հիշյալ զենքերը քանակապես եւ որակապես չափազանցված են ներկայացվում, կամ էլ դրանց ռմբակոծման հավանականությունը շատ փոքր է: Բացի այդ, նման մասշտաբային հարձակման արդյունքում բացառված չէ, որ կխորտակվի Սադդամի վարչակարգը, ինչը թերեւս կնշանակի ԱՄՆ միջինարեւելյան քաղաքականության փոփոխություն: Քանզի, ինչպես ամերիկյան «Նյուզ Ուիք» շաբաթաթերթն էր նշում դեռեւս 1996 թ. սկզբին՝ «Սադդամը արտաքին քաղաքականության համար տանձի դեր է կատարում եւ անհրաժեշտության դեպքում կարելի է հարվածել նրան: Սադդամը պահպանում է ԱՄՆ դիվանագիտության շահերը, ուստի նրա բացակայության պարագայում պետք է մենք ստեղծեինք նրան»: Իրաքի հարցի շուրջ չորրորդ ճգնաժամն է ստեղծվել այժմ, որի պատճառը, ինչպես եւ նախորդների, Սադդամի չհաշվարկված քայլերն ու Վաշինգտոնի խիստ արձագանքներն էին:

1993 թ. Հուսեյնը ԱՄՆ նախկին նախագահ Ջորջ Բուշի դեմ ահաբեկում կազմակերպեց, ինչի արդյունքում էլ ավելի ամրապնդվեցին ԱՄՆ-ի դիրքերը Պարսից ծոցի ավազանում: 1994 թ., երբ թվում էր, թե Իրաքի նավթի վաճառքի դեմ ուղղված դաշինքը տեղի է տալիս, Սադդամը ներխուժեց Քուվեյթ:

Իսկ 1996 թ., երբ արդեն խոսվում էր էմբարգոյի վերացման մասին, միջազգային հանրությունը մտահոգություն էր հայտնում Իրաքի ժողովրդի ծանր վիճակի առնչությամբ, Սադդամը քրդերին ճնշելու նպատակով հարձակվեց Արդին քաղաքի վրա: Եվ ի վերջո այժմ, երբ մի կողմից ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի անդամ որոշ երկրներ դարձյալ Իրաքի էմբարգոյի վերացման եւ «նավթ, սննդամթերքի դիմաց» ծրագրի շրջանակները ընդլայնելու նպատակներն են արծարծում, իսկ մյուս կողմից Թել Ավիվը հրաժարվում է միջինարեւելյան խաղաղության առնչությամբ իր բոլոր պարտականություններից, Սադդամ Հուսեյնի «նախաձեռնությամբ» նոր ճգնաժամ առաջացավ: Փաստորեն, Հուսեյնը կատարեց քայլ ի շահ ԱՄՆ-ի եւ ի վնաս սեփական ժողովրդի:

Այժմ տեսնենք, թե ինչու էր անհրաժեշտ Սադդամը ԱՄՆ-ին: Եթե Սադդամի վարչակարգը տապալվեր 1991 թ., ինչը միանգամայն հնարավոր էր ցանկության դեպքում, Իրաքում բնականաբար հաստատվելու էր ամերիկամետ վարչակարգ, որի առջեւ ծառացած էին հարավում շիաների, հյուսիսում՝ քրդերի ապստամբությունները: Բացի այդ, այլեւս ԱՄՆ-ի այսօրինակ ներկայության անհրաժեշտությունը Պարսից ծոցում, որտեղ գտնվում է աշխարհի էներգակիրների ավելի քան 60 տոկոսը, չէր զգացվի: Չէր կայանա նաեւ այդ շրջանի երկրներին ահռելի քանակությամբ զենքի վաճառքը, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի եւ շրջանի երկրների միջեւ չէին ստորագրվի պաշտպանական բազմաթիվ պայմանագրեր: Ավելին, մեծ հավանականությամբ ավելի սուր բնույթ կկրեին հակաամերիկյան տրամադրությունները: Ուստի, եթե ԱՄՆ-ի ենթադրյալ ռազմական գործողությունները նաեւ Իրաքի վարչակարգի տապալման նպատակ են հետապնդում, թեեւ Վաշինգտոնը հայտարարել է, որ նման մտադրություն չունի, ապա թերեւս կնշանակի, որ ամերիկյան քաղաքականության մեջ խորքային փոփոխություններ են տեղի ունենում: Բացառված չէ, որ ընդհանուր թշնամի ստեղծելու թիրախ կդառնա Իրանը, ինչպես դա ցանկանում էր Թել Ավիվը եւ հենց այդ օրերին եռանդուն աշխատանք է ծավալել այդ ուղղությամբ:

Իսրայելը, որը թվում է, թե միջազգային մակարդակով ստեղծված լարված իրավիճակի գրեթե միակ շահող կողմն է, ընձեռված նպաստավոր առիթն ի սպաս է դրել իր նպատակների իրագործմանը: Վարչապետ Նաթանյահուն փետրվարի 7-ին հանդիպելով օտարերկրյա դեսպանների հետ, նախազգուշացրել է, որ Իրանը շարունակում է զանգվածային ոչնչացման զենքեր ձեռք բերելու ջանքերը, ինչն ավելի մեծ սպառնալիք է շրջանի եւ աշխարհի համար: Միաժամանակ Նաթանյահուն բոլոր պետություններից պահանջեց, որ նման ճգնաժամից խուսափելու նպատակով անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել: Այն դեպքում, երբ Թեհրանը այս առնչությամբ Թել Ավիվի եւ Վաշինգտոնի ներկայացրած մեղադրանքները կտրականապես հերքել է, ընդգծելով, որ նման զենքերն ունենալն ու կիրառելը հակաիսլամական է: Նույն օրը՝ փետրվարի 7-ին, Իսրայելի կառավարության խոսնակ Մոշե Ֆագելը պատասխանելով BBC ռադիոկայանի թղթակցի տված այն հարցին, թե եթե Իսրայելը վստահ է, որ Իրանը զանգվածային զենք հայթայթելու ուղղությամբ լուրջ ջանքեր է գործադրում, ապա ինչո՞ւ նրան չի հաջողվում որեւէ մեկ այլ երկրի համոզել դրանում, նշել է, որ համաձայն չէ այդ մտքին, քանի որ ԱՄՆ-ն եւս ընդունում է, որ Իրանն այդ ոլորտում զգալի կապիտալ ներդրումներ է կատարում: Իսկ եթե ավելի լուրջ վերաբերմունք չի նկատվում, ապա դա բնական է, որովհետեւ միջազգային տեղեկատվության միջոցները տարբեր ժամանակահատվածում իրենց ուշադրությունը կենտրոնացնում են որեւէ կոնկրետ հարցի վրա: Այժմ դրանք զբաղված են Իրաքի հարցով: Մոշե Ֆագելը ընդգծել է նաեւ, որ Իրանը ոչ միայն լուրջ սպառնալիք է Իսրայելի եւ հարեւան երկրների, այլեւ Արեւմուտքի շահերի համար ընդհանրապես:

Նաթանյահուի կառավարությունը ստեղծված նպաստավոր պայմանները օգտագործում է նաեւ պաղեստինցիներին, թերեւս նաեւ աշխարհին փաստի առաջ կանգնեցնելու նպատակով՝ մեծ թափ հաղորդելով գրավյալ տարածքներում հրեաբնակ բնակավայրերի կառուցմանը: Փետրվարի 2-ին Իսրայելի բնակշինության եւ միջազգային սիոնիստական կազմակերպությունը ներկայացրին համատեղ մի ծրագիր, ըստ որի 2010 թ. Իսրայելի հարավում առկա 13 հազար բնակմիավորների թիվը հասցվելու է 50 հազարի: Իսկ փետրվարի 3-ին Իսրայելի ներքին գործերի նախարարությունը հաստատեց մի փաստաթուղթ, որը թույլատրում է Արեւելյան Երուսաղեմի Ռաս Ալ Ամուդ արաբաբնակ թաղամասում կառուցել 132 բնակելի միավորներ հրեաների համար: Սա այն դեպքում, երբ 1997 թ. օգոստոսին հիշյալ թաղամասում ներգաղթած հրեաների կողմից գրաված երկու շենքերը իրավիճակը ծայրաստիճան սրեցին, մինչեւ Իսրայելի կառավարությունը միջազգային հանրության ճնշման տակ հարկադրված եղավ միջոցներ ձեռնարկել, թեեւ լուծեց յուրովի՝ ներգաղթած հրեաներին փոխարինելով ուսանող հրեաներով: Իսկ այսօր աշխարհն ավելի քան զբաղված է, որ պաղեստինցիների խիստ բողոքները տեղ հասնեն: Իսկ երբ աշխարհը ուշքի գա, Իսրայելն արդեն խաղաղության հարցը յուրովի լուծած կլինի, ինչպես դա տեղի ունեցավ Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ, հայոց եղեռնի հետ:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ

ԹԲԻԼԻՍԻ

Վրաստանի նախագահը հայտարարել է, թե իր դեմ մահափորձն իրականացրել են զվիադականները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն կիրակի օրը հեռուստատեսությամբ հայտարարել է, թե իր դեմ մահափորձն իրականացրել էին «Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի կողմնակիցները»: Սակայն նա շարունակում է պնդել, թե ահաբեկիչները պատրաստություն էին անցել «Վրաստանի սահմաններից դուրս»: Նրա ելույթից կարելի է հասկանալ, որ նկատի ունի Ռուսաստանը:

Նախագահը նշել է, որ «որոշ կապ է տեսնում 1995 թվականի օգոստոսի 29-ի եւ 1998 թվականի փետրվարի 9-ին տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողությունների միջեւ»: Ես, հայտարարել է նա, «լիակատար հիմքեր ունեմ լուրջ պահանջներ ներկայացնելու Ռուսաստանի ղեկավարությանը այն կապակցությամբ, որ 1995 թվականի օգոստոսի 29-ի ահաբեկչական գործողությունն իրականացրած բավականին մեծ խումբ կազմող ահաբեկիչներն արդեն վաղուց թաքնվում են Ռուսաստանում»:

«Նրանք, ովքեր արդեն բռնվել են, ասում են, որ իրենք ահաբեկչական գործողությանը Վրաստանի տարածքում չեն նախապատրաստվել», ասել է Շեւարդնաձեն: Եթե հաշվի առնենք այդ «գործողության կազմակերպման, կատարման մակարդակն ու իրագործողների թիվը, ապա, կարծում եմ, որ գործ ունենք միջազգային ահաբեկչության հետ»:

Նախագահի կարծիքով, «նման խումբ չէր կարող նախապատրաստվել միայն Վրաստանի տարածքում եւ մնալ աննկատ. «այն պատրաստություն է անցել այլ երկրում: Ես չեմ կարող նշել այդ երկիրը, քանի որ ստույգ տեղեկություններ չունեմ»:

Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ կատարված ահաբեկչական գործողության մասին գործը լիովին բացահայտված է, «Փրայմ նյուզի» թղթակցին ասել է Վրաստանի ներքին գործերի նախարար Կախա Թարգամաձեն:

Ներքին գործերի նախարարի խոսքերով, այդ գործով բոլոր ձերբակալվածները վրացի են, եւ ներկայումս ապացուցվում է նրանց մեղավորությունը: Կալանավորվածների թվում ոչ մի չեչեն չկա, նշել է Թարգամաձեն:

Կասկածյալներից առգրավվել են մեծ քանակությամբ ինքնաձիգ զենք, ձեռքի նռնակներ, հայտնի են այն բնակարանների հասցեները, որտեղ հավաքվում էին ահաբեկիչները, ասել է Կախա Թարգամաձեն:

ՆԻԿՈՍԻԱ

Գ. Քլերիդես. «Բոլոր կիպրացիների գլխավոր խնդիրն է միավորվել հանուն հայրենիքի փրկության»

ՆԻԿՈՍԻԱ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երկրորդ հնգամյա ժամկետով վերընտրված Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսը քաղաքական կոնսուլտացիաներ է սկսել տարբեր կուսակցությունների առաջնորդների հետ ազգային միասնության կառավարություն կազմելու նպատակով:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, դիմելով ազգին նախագահն ընդգծել է, որ ընտրությունները մնացել են հետեւում, եւ այժմ բոլոր կիպրացիների գլխավոր խնդիրն է միավորվել հանուն հայրենիքի փրկության: Նա ասել է, որ հետամուտ կլինի 1974 թվականին Թուրքիայի կողմից օկուպացված կղզու հյուսիսային մասից թուրքական զորքերի դուրսբերմանը եւ գաղթականների իրենց տները վերադառնալուն: Քլերիդեսը հայտարարել է համատեղ պաշտպանության համաձայնագրին կողմնակից լինելու մասին, որ Կիպրոսի կառավարությունը չորս տարի առաջ կնքել է Հունաստանի հետ, ինչպես նաեւ Եվրամիությանը Կիպրոսի Հանրապետության շուտափույթ անդամակցության հասնելու հաստատակամ մտադրության մասին:

Այսօր հրապարակված վերջնական պաշտոնական տվյալների համաձայն, կիրակի օրը կայացած նախագահական ընտրություններում հաղթանակ տարած Գլավկոս Քլերիդեսը ստացել է ձայների 50,82 տոկոսը: Այսպիսով, 1,64 տոկոս առավելությամբ նա հաղթել է իր մրցակից, արտաքին

գործերի նախկին նախարար Գեորգիոս Յակովուին: Քլերիդեսի թեկնածությունը առաջադրել է ժողովրդավարական ժողով կառավարող աջ կուսակցությունը, իսկ Յակովուի թեկնածությունը՝ Կիպրոսի աշխատավոր ժողովրդի առաջադիմական կուսակցության կոմունիստներն ու աջ ցենտրիստական ժողովրդավարական կուսակցության մի մասը:

ՄՈՍԿՎԱ

Պավել Գրաչովի առողջական վիճակը «միջին ծանրության է»

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության նախկին նախարար Պավել Գրաչովի առողջական վիճակը, որը ավտովթարի էր ենթարկվել, այսօր բնորոշվում է «միջին ծանրություն» եզրույթով:

Կիրակի օրը կայացած բժիշկների կոնսիլիումն ախտորոշման արդիական եղանակների միջոցով ստացված տվյալների հիման վրա ճշտեց Պավել Գրաչովին հիվանդանոց ընդունելիս նշանակված ախտորոշումը՝ գլխուղեղի վնասվածք մասնակի արնազեղությամբ:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, բանակի գեներալ Պավել Գրաչովը վթարի էր ենթարկվել փետրվարի լույս 12-ի գիշերը Ռյազանի մոտակայքում: Ջիպը, որի մեջ գտնվում էին Պավել Գրաչովը եւ նրա ուղեկիցները, Ռյազան-Վլադիմիր ավտոխճուղում շրջվել էր հանդիպական մեքենայի ուժեղ լույսերի պատճառով: Վարորդը ուշ էր նկատել առջեւում կանգնած ավտոֆուրգոնը, որի ազդալույսերն անջատված էին: Սայթաքուն ճանապարհին կտրուկ արգելակումից ջիպը «մի կողմ էր նետվել» եւ դիպչելով ֆուրգոնին շրջվել էր ճամփեզրի առվի մեջ: Ինքնաշարժի մեջ վեց մարդ կար, որոնք բոլորն էլ տարբեր ծանրության վնասվածքներ էին ստացել: Բոլորից շատ տուժել էր մի կին, որը մահացել էր հիվանդանոցում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայտնաբերենք եւ սատար կանգնենք ազգի օժտված զավակներին

Ցրտաշունչ մայրաքաղաքի վերջին ամենապայծառ ու ջերմ իրադարձությունը կարելի է համարել «Վաղորդյան աստղեր» համերգային գործակալության ծնունդը, որի մասին լայնորեն տեղեկացնում են քաղաքում զետեղված ազդագրերը, մամուլի, հեռուստատեսության լրատվությունը:

Արհմիությունների տան առջեւ (Հանրապետության հրապարակ) գտնվող ուշահարույց ազդագրի հետքերով գտնում եմ նորածին կազմակերպության գրասենյակը, բացում դուռը... Ինձ ժպտերես դիմավորում է տասնյակ տարիներ մեր մշակութային ասպարեզում իր ադմինիստրատիվ-կազմակերպչական փայլուն աշխատանքով քաջ հայտնի Ղեւոնդ Վարդանյանը: Մեկը, որի անխոնջ ջանքերին եւ հայրենի մշակույթի հանդեպ մեծ նվիրվածությանը, իրավամբ, կարող ենք վերագրել երկար տարիների Հայաստանի լավագույն կատարողական համույթների (դրանց թվում պարի պետական անսամբլը) հայրենիքում, ողջ Խորհրդային Միությունում, սփյուռքում եւ աշխարհի բազում ծեգերում համերգային-հյուրախաղային պատշաճ մակարդակով ներկայանալը: Ուստի, միանշանակորեն պարզ է, որ նորաստեղծ համերգային կազմակերպությունը հուսալի ձեռքերում է:

«Միշտ բարի նախանձախնդրությամբ եմ հետեւել Մոսկվայի հեռուստատեսությամբ պարբերորեն ցուցադրվող «Վաղորդյան աստղեր» հաղորդաշարին, որի հիմնական իմաստն ու նպատակը տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերելն է, նրանց դուրս բերել մշակութային ասպարեզ, պատմում է համերգային գործակալության տնօրեն Ղեւոնդ Վարդանյանը: Իսկ վերջերս ցավով հաստատում եմ, որ մոսկովյան այդ հեռուստահաղորդումներին երբեմն մասնակցում են նաեւ ԱՊՀ-ի երեխաները ամեն տեղից, բացի Հայաստանից: Ինչո՞ւ... Մի՞թե սպառվել է հայ ժողովրդի տաղանդը, մի՞թե չունենք այնպիսի երեխաներ, պատանիներ, որ արժանի են թե Հայաստանում, թե՛ նրա սահմաններից դուրս, թեկուզ Մոսկվայում, մյուս երկրների երեխաների կողքին մասնակից լինելու նման միջոցառումների աշխարհին ցուցադրելու իրենց շնորհքը»:

Անշուշտ, Ղեւոնդ Վարդանյանի դիտարկումը եւ մտահոգությունը ոչ միայն միանգամայն տեղին են, այլեւ անհրաժեշտ ու արդիական: Այսպես ծնվեց երաժշտական մրցույթ-փառատոն կազմակերպելու մտահղացումը, որը որպես անդրանիկ միջոցառում ազդարարելու է «Վաղորդյան աստղեր» համերգային գործակալության աշխատանքների սկիզբը:

Կարծում եմ, Ղեւոնդ Վարդանյանի սեղանին դրված նամակը՝ ուղղված Մոսկվայի հիշյալ հեռուստահաղորդման հիմնադրին՝ Յուրի Նիկոլաեւին. «Մենք՝ սույն երաժշտական փառատոնի կազմակերպիչները, «Վաղորդյան աստղեր» Ձեր ծրագրի մշտական դիտողներն ենք եւ նրա երկրպագուները»:

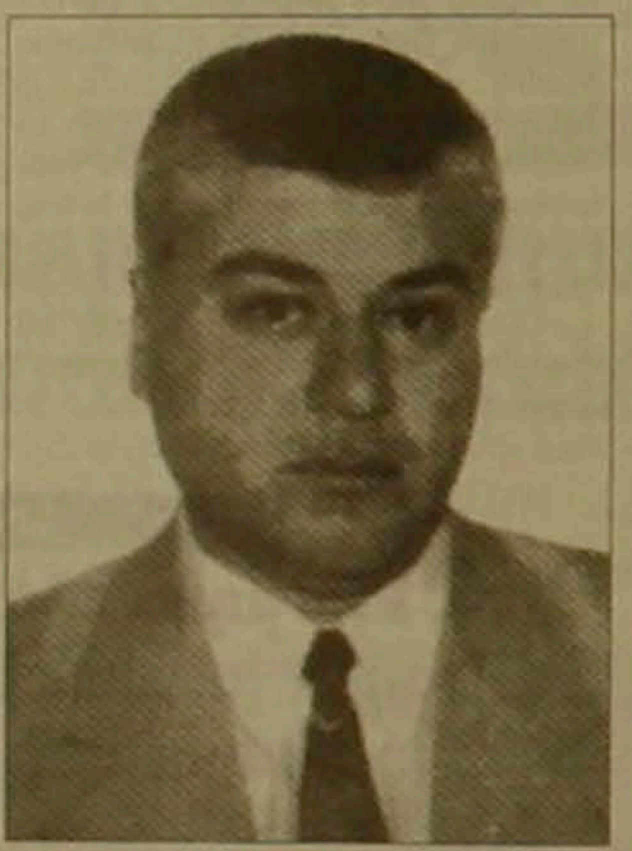

Ղ. Վարդանյան

Հայտնում ենք Ձեզ, որ Հայաստանում էլ կան բազում տաղանդավոր «աստղիկներ», որոնց ներկայացնելու գործն է ստանձնում մեր նորաստեղծ համերգային գործակալությունը: Ուրախ կլինենք տեսնելու մեր հայ «աստղիկներին» Ձեր հաղորդաշարում»:

Դժվար է գերագնահատել ազգանվեր այն առաքելությունը, որին որդեգրվել է Ղեւոնդ Վարդանյանն իր նորաստեղծ գործակալության հետ: Մատաղ սերնդի գեղագիտական, գեղարվեստական զարգացման, նրանց ասպարեզ դուրս բերելու, տաղանդը հայտնաբերելու եւ կյանքում ու արվեստում կանաչ ճանապարհ բացելու խնդիրները միշտ կարեւորվել է քաղաքակիրթ երկրների պետական իշխանությունների, ինչպես եւ առանձին մեկենասների կողմից: Ուրախալի է եւ գնահատելի, որ այսօրվա մեր երկրի դժվար կացության պայմաններում գտնվում են անձնուրաց անհատներ, որոնք իրենց մարդկային, մասնագիտական ողջ կարողությունները ի նպաստ են դնում հանուն ազգի տաղանդավոր զավակների լուսավոր ապագայի:

Ղեւոնդ Վարդանյանը շտապում է ցույց տալ ինձ իր «տիրույթը»: Գործակալությունն ունի ժամանակի վերջին պահանջներին համապատասխանող ձայնագրման ստուդիա, փորձասենյակներ, ավարտին են հասնում համերգային դահլիճի վերանորոգման աշխատանքները, որ գործակալությանը սիրով տրամադրել է Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Մ. Հարությունյանը:

Եվ այսպես, շուտով, մոտալուտ գարնան առաջին օրերին «Վաղորդյան աստղեր» համերգային գործակալությունը կնշի իր ծննդյան օրը, որ, հավատում ենք, շաղախված կլինի գարնանային ջերմ արեւով եւ մեր երեխաների առավել ջերմ տրամադրով ժպիտներով, բերկրանքով ու երգով:

Ստորեւ, ավելորդ չենք համարում ներկայացնելու ընթերցողին գործակալության անդրանիկ միջոցառման հայտագիրը:

«Վաղորդյան աստղեր»

Համերգային գործակալությունը կազմակերպում է շնորհաշատ երեխաների (7-14 եւ 20-ից բարձր տարիքի)

1. Երգի (էստրադային, ժողովրդական)
2. Պարի (հայկական, պոպ-ռեփ, լատինաամերիկյան)
3. Հումորի (փոքրիկ շոու ծրագրեր)

Մրցույթ-փառատոն

Մրցանակակիրներին սպասում են իրային եւ դրամական պարգեւատրումներ:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. փետրվարի 25-ը:

Դիմել արհմիությունների տուն (Հանրապետության հրապարակ, ՀԱՄԿ), 25 սենյակ:

Թ. Հ.

Օգնենք երեխաներին բարոյապես եւ նյութապես

Փետրվարի 14-ին Թումանյանի տուն թանգարանում USAID-ի կողմից ֆինանսավորվող «Համայնքների զարգացման ծրագրի» ներքո «Փրկեք երեխաներին» կազմակերպությունը (Հայաստանի մասնաճյուղը ստեղծվել է 1993 թ.) առաջին անգամ կազմակերպել էր ցուցահանդես-վաճառք, որտեղ ներկայացված էին Հայաստանի այն շրջանների (Թալին, Արթիկ, Նոյեմբերյան, Գորիս, Սեւան, նաեւ Նուբարաշենի մանկական գաղութ) մանկական ստեղծագործական կենտրոնների ուսուցիչների եւ երեխաների աշխատանքները (խեցեգործություն, մակրամե, ասեղնագործություն, նկարչություն եւ այլն), որոնց կազմակերպությունը աջակցել է շատ հարցերում: Հասույթը կհատկացվի ստեղծագործական կենտրոններին եւ այն ուսուցիչներին ու երեխաներին, որոնց աշխատանքները կվաճառվեն:

Հետաքրքիր էր թե ՀՀ-ի շրջաններում ինչ վիճակում է մանուկների գեղագիտական դաստիարակությունը եւ տաղանդավոր երեխաները արդյոք հնարավորություն ունեն ինքնարտահայտվելու: Մի բան պարզ էր, անվճար հաստատությունները, ի տարբերություն վճարովիների, աշխատում են ծանրաբեռնված, քանի որ շատ երեխաներ են հաճախում: Օրինակ, հանրապետական գեղագիտական դաստիարակության կենտրոնի Վանաձորի մասնաճյուղը մարզում միակ անվճար հաստատությունն է եւ երկու հերթով է աշխատում: Շուրջ 400 երեխա է կենտրոն հաճախում: Չնայած անվճար լինելուն, շատ ծնողներ հնարավորություն չունեն իրենց երեխաներին այդտեղ բերելու, քանի որ անհրաժեշտ նյութերը (թելերը, ներկերը եւ այլն) իրենք պետք է հայթայթեն: Կենտրոնի տնօրենությունը նյութերով հիմնականում ապահովում է, սակայն ֆինանսական դժվարությունները շատ են:

Երեխաներին կրթող հաստատությունները ֆինանսական դժվարություններից պետք է զերծ լինեն: Այս պարագայում ուրախալի էր այս ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպումը, որը սակայն ընդամենը մեկ օր տեւեց եւ համարյա ոչինչ չվաճառվեց, որովհետեւ այցելուները քիչ էին (կամ էլ չէին եկել, որովհետեւ ոչինչ չպիտի գնեին): «Փրկեք երեխաներին» կազմակերպությունն էլ այնքան էլ շահագրգռված չէր վաճառքով, հակառակ դեպքում ինչ-որ ձեւեր կգտներ, որպեսզի աշխատանքները վաճառվեին: Չէ՞ որ ցուցահանդեսի բուն նպատակն այդ էր: Հայաստանի բնակչությունը հնարավորություն չունի նմանատիպ աշխատանքներ գնել եւ հասկանալի է, որ գնողները պետք է լինեին կազմակերպությունները եւ արտասահմանցիները: ՀՀ-ի հասարակական կազմակերպություններից ոչ ոք չկար. չէին հրավիրել, թե հրավիրել էին, բայց չէին եկել, պարզ չէ: Երեխաների աշխատանքների վաճառքը նաեւ խորհրդանշական իմաստ ունի: Այս պարագայում նրանք իրենց խաբված պետք է զգան... Ցուցահանդես-վաճառքը ձեւական ցուցադրական էր... Լավ կլիներ, եթե «Փրկեք երեխաներին» կազմակերպությունը ոչ թե փոքր ծախսեր եւ այսպիսի ցուցահանդես-վաճառք կազմակերպեր, այլ մանկական ստեղծագործական կենտրոններին ավելի շատ օգներ նյութերի ձեռքբերման հարցում, որի դեպքում այդ հաստատություններում լավ հիմքերի վրա կդրվի կիրառական արվեստի ուսուցումը, որը շահութաբեր կդառնա: Հայկական կիրառական արվեստը հետաքրքիր կլինի եւ պահանջարկ կունենա դրսում: Գուցե «Փրկեք երեխաներին» կազմակերպությունը մտածի այդ ուղղությամբ:

Ա. Ա.

ԲԵՌԼԻՆ

«Բռնցքամարտ», որի ընթացքում քնել էին բոլորը

48-րդ բեռլինյան կինոփառատոնը նշանավորվեց աստղերի լիակատար բացակայությամբ: Իսկ գլխավորը նա է, որ ոչ մեկին չեն էլ սպասում: Սեփական պրեմիերային կգա Մաթ Դամոնը, եւ իհարկե խոստացել էր ժամանել Կատրին Դընյովը՝ մասնակցելու իր լավագույն օրերի մասին ընդհանուր հիշողություններին: Իսկական աստղերի բացակայությունը թերեւս հասունացող ճգնաժամի մասին է խոսում:

Փառատոնային շարժումը յուրահատուկ մարդկանցով է շրջափակված: Նրանց անհետաքրքիր է սովորական կինոն. անկանոն, ցնցող, նրբարվեստ եւ տանջալի ֆիլմն է նրանց հրապուրում: Այս տարի Բեռլինը վերջնականապես հրաժարվեց փառատոնային առօրյա մտցնել նաեւ լայն հանրությանը հասցեագրված ֆիլմեր: Աստիճանաբար ավելի ակնհայտ է դառնում այն ճեղքվածքը, որ գոյություն ունի հանդիսատեսին հետաքրքրող եւ փառատոնում ակնհայտորեն ձանձրույթ պատճառող ֆիլմերի միջեւ:

Ձանձրույթը դառնում է ծիսակատարություն: Առաջին օրվա կինոդիտումներից մեկի ժամանակ դահլիճում ննջող հանդիսականների կարելի էր տեսնել: Այդպես էլ փառատոնը շարունակվեց՝ առանց ոգեշնչման, առօրյա: Ոգեշնչմանը ժամանակակից կինոյում փոխարինելու է եկել հմտությունը: Դրանից էլ տաղտկալի է: Թեեւ փառատոնը բացեց մի ֆիլմ, որը համարվում է «Օսկարի» թեկնածու՝ հոլանդացի Ջիմ Շերիդանի «Բռնցքամարտիկը»: Նույնիսկ հետաքրքիր սյուժե ունեցող այս ֆիլմը հոսքային արտադրությունից բացթողվածի տպավորություն էր թողնում, որի միակ արժանիքը կատարյալ տեխնոլոգիան ու ընտիր ձայնն է, ինչը ցանկացած միջակության էպիկականություն եւ նշանակություն է հաղորդում:

Կինոն այսօր անհուսալի վիճակում է, գրում է «Իզվեստիա» թերթը, էկրաններին արդեն ամեն ինչ ցուցադրվել է, այժմ միայն կրկնություններ եւ ինքնակրկնություններ են:

«Էսթետների» եւ «մասսայականության ջատագովների» հակամարտությունը անհաշտելի է: Երկու կողմերն էլ արհամարհում են միմյանց: Առաջինները փառատոնային հաղթանակներն են վկայակոչում, երկրորդները՝ հանդիսականների տիեզերական թիվը: Մասսայականներին վերջնականորեն տապալելու համար էսթետները սկսել են ամեն տարի «հակամրցանակաբաշխություն» անցկացնել: Կինո եւ տեսաէկրանների վերջին հիթերից մեկը՝ «Բեթմենը եւ Ռոբինը» վատագույնն է առաջադրվել միանգամից տասնմեկ նոմինացիաներով:

Բեռլինի այս տարվա փառատոնում երկարատեւ ընդմիջումից հետո ցուցադրվեց նաեւ ռուսական ֆիլմ՝ Վալերի Տոդորովսկու «Խուլերի երկիրը»: Ֆիլմի մասին տեղեկատվություն Բեռլինում անհնար էր գտնել, իր ընթերցողներին այս ֆիլմը ներկայացնող եւ առաջարկող միակ հանդեսը սեքսուալ փոքրամասնությունների ամսագիրն էր:

Ար. Մ.

ԲՈՍՏՈՆ

Նենսիի նուրբ զգացողությամբ գրված «Զաբել» վեպը

Փետրվարի 5-ին Բելմոնտի (Բոստոն) հայկական ուսումնասիրությունների եւ հետազոտությունների ՆԱԱՍՐ կենտրոնում տեղի է ունեցել Նյու Յորքում ամերիկահայ հայտնի բանաստեղծուհի Նենսի Գրիգորյանի «Զաբել» առաջին վեպի շնորհանդեսը: Գիրքը, որը հրատարակվել է վերջերս Ատլանտիկ Մանթլիի հրատարակչության կողմից, պատմում է հեղինակի մեծ մոր իրական պատմությունը, որտեղ անցյալի դաժան հիշողություններն ու սարսափները մթագնում են նրա կյանքի սովորական առօրյան: Մազապուրծ փրկվելով 1915-ի թուրքական ջարդերից ու սիրիական անապատում երկար ու ձիգ տարագրություններից, նա ի վերջո որբանոցի պատերից դուրս գալով՝ համաձայնում է ամուսնանալ Ուոթերթաունում ապրող նպարավաճառի հետ, որից հետո նոր աշխարհում սկսվում է նրա համար շրջապատին հարմարվելու ոդիսականը, որը եթե երեխաների ծննդով տանելի է լինում սկզբնական տարիներին, ապա անտանելի է դառնում հետագայում, երբ այդ երեխաները մեծանալով՝ այնքան են տարվում ամերիկամոլությամբ, որ անտարբերություն են ցուցաբերում ազգային ամեն տեսակի արժեքներին:

Այս մասին տեղեկացնելով «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթը նշում է, որ Նենսի Գրիգորյանը լայնորեն տպագրված եւ մրցանակակիր հեղինակ է, որի հիշյալ առաջին վեպը արդեն իսկ արժանացել է դրական գնահատականի օտար քննադատների կողմից: «Այս նուրբ զգացողությամբ գրված պատմությունը շատ ճոխ եւ համոզիչ է ներկայացված եւ մեղմ գույներով պատմում է հայ գաղթականի սովորական առօրյայի մասին», գրում է «Սան Ֆրանցիսկո Քրոնիկլ» գրախոսը:

Նենսիի Բոստոն այցելությունը, որպես գրքի հրատարակման առթիվ մի շարք քաղաքներ այցելելու բաղկացուցիչ մաս, իրականում դեպի իր արմատները վերադառնալու հնարավորություն էր, քանի որ նա հասակ էր առել Ուոթերթաունում եւ ապրել մի տան մեջ, որը հար եւ նման է գրքում նկարագրված տանը: Նա է եղել Դարթմութ քոլեջի եւ ապա Կոլումբիա համալսարանի գեղարվեստի բաժնի շրջանավարտ: Դասավանդել է Քուինզ քոլեջում, Յեյլ եւ Կոլումբիա համալսարաններում: Ունի եվրոպական հրատարակչատները ներկայացնող իր սեփական գործը: Երեկոյի ընթացքում նա պատմել է գրքի ստեղծման մասին եւ ստորագրել իր գրքի վաճառված օրինակները:

Հ. Օ.

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

«Արեւ» օրաթերթի արաբերեն հավելվածը

Ուրախությամբ արձանագրում ենք, որ Կահիրեում (Եգիպտոս) լույս է տեսել «Արեւ» օրաթերթի արաբերեն լեզվով «Հավելված ամսագրի» առաջին հունվարյան համարը, որտեղ ամփոփված են հայ եւ եգիպտացի ժողովուրդներին փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող նյութեր: Համարի խմբագիրն է Մոհամմեդ Ռեֆաթը, իսկ հրատարակության պատասխանատու մարմինը Կահիրեի Հայ ազգային հիմնադրամի վարչությունը: «Արեւ» օրաթերթն այս մասին հաղորդելով, նշում է, որ հրատարակությունը հնարավոր է դարձել ՀԲԸՄիության Եգիպտոսի մասնաճյուղի «Սաթենիկ Չագըր» ֆոնդի մեկենասությամբ, եւ յուրաքանչյուր ամսվա արաբերեն լեզվով հավելվածն անվճար առաքվելու է թերթի բոլոր բաժանորդներին:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ՆԱԳԱՆՈ-98

Ուժեղագույնները հաստատում են իրենց բարձր կարգը

Օլիմպիական մրցասպարեզներում

18-րդ ձմեռային օլիմպիադայում շարունակում են հաջող հանդես գալ առաջատարները:

Գեղասահքի տղամարդկանց մրցումներում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Իլյա Կուլիկը, որը տարտադիր ծրագրից հետո առջեւում էր, երկրորդ օրը կարողացավ ամրապնդել իր հաջողությունը: Մրցավարների եւ հանդիսատեսների վրա ուժեղ տպավորություն գործեցին երիտասարդ մարզիկի 3,5 եւ 4 պտույտով ցատկերը: Ճանաչված մարզիչ Տատյանա Տարասովայի սանը արժանիորեն նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի կոչումը: Լարված պայքար գնաց նաեւ մրցանակային մյուս տեղերի համար: Արծաթե մեդալի արժանացավ Էլվիս Ստոյկոն (Կանադա), բրոնզե մեդալի՝ Ֆիլիպ Կանդելորոն (Ֆրանսիա):

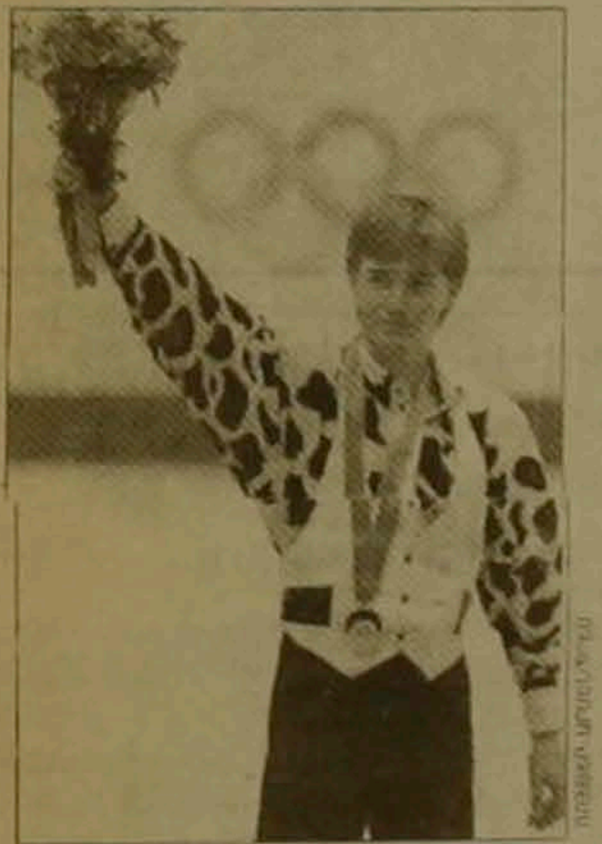

Իլյա Կուլիկը

Ռուսաստանի թիմին 7-րդ ոսկե մեդալը բերեց բիաթլոնի 7,5 կմ մրցատարածության հաղթող Գալինա Կուկլեւան: 25-ամյա տյումենցի մարզուհին միայն մի վրիպում թույլ տվեց կրակագծում: Օլիմպիական չեմպիոնուհուն ընդամենը 0.7 վայրկյանով զիջեց գերմանուհի Ուրսուլա Դիսլը: Բրոնզե պարգեւը եւս բաժին հասավ Գերմանիայի ներկայացուցչին՝ Կատրին Ապելին:

Դահուկային մրցաձեւերում իրենց գերազանցությունը շարունակում են ապացուցել Նորվեգիայի տղամարդիկ: 15 կմ տարածությունում (ազատ ոճ) առաջին երկու տեղերը գրավեցին այդ հյուսիսային երկրի ներկայացուցիչները: Իսկ չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Թոմաս Ալսգարդը: Արծաթե մեդալակիր դարձավ նշանավոր Բյորն Դելին, որը միայն եզրագծում զիջեց իր թիմակցին: Բրոնզե պարգեւի արժանացավ Ղազախստանի ներկայացուցիչ, 34-ամյա Վլադիմիր Սմիռնովը: Ի դեպ, արդեն 6 տարի այս մարզիկը ապրում ու մարզվում է Շվեդիայում:

Նախկին դահուկորդ է նաեւ Բյարնե Էնգեն՝ Վիկը: Ու երբ հյուսիսային երկամարտի առաջին մրցաձեւում՝ դահուկային ոստնակացատկում նա առաջատար դարձավ, պարզ էր, որ 15 կմ դահուկավազքում նա չի զիջի իր դիրքերը: Իրոք, նորվեգացի 26-ամյա մարզիկը իր 3-րդ օլիմպիադայում վերջապես նվաճեց չեմպիոնի կոչումը: Շատերի համար անսպասելիորեն արծաթե պարգեւը շահեց 18-ամյա ֆինն Սամպա Լայոնենը, որը վերջին մետրերում առաջ անցավ երրորդ մրցանակակիր Վալերի Ստոլյարովից (Ռուսաստան): Ի դեպ, ռուսաստանցի մարզիկները 1964 թվականից ի վեր մեդալ չէին շահել այս մրցաձեւում:

Կատրին Լիմեյ Դոանը

Մի քանի օր առաջ անցկացված 90 մետրանոց ոստնակացատկերում օլիմպիական չեմպիոն դարձավ ֆինն Յանի Սոյնինենը, փոխչեմպիոն՝ ճապոնացի Կածույոշի Ֆունակին: 120մ ոստնակացատկում այս երկու մարզիկները փոխեցին իրենց տեղերը: Ֆունակին, ցատկելով 126 եւ 132.5 մետր, մրցավարների բարձր գնահատականներին արժանացավ գեղեցիկ ոճի համար: Բրոնզե մեդալակիր դարձավ մեկ այլ ճապոնացի աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջատար Մասահիկո Հարադան: Երկրորդ փորձում նա ցատկեց 136 մետր:

Այո, Նագանոյի օլիմպիական խաղերում, ինչպես էլ անսպասելի բաներ կատարվում են, այնուամենայնիվ, ուժեղները հաստատում են իրենց բարձր կարգը: 1000 մ չմշկավազքում ոսկե մեդալի համար հիմնական պայքարը հոլանդացիների երկյակի միջեւ ընթացավ: 1500 մրցատարածության արծաթե մեդալակիր Իդս Պոստման այս անգամ նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի կոչումը՝ մի փոքր գերազանցելով իր հայրենակից Յան Բոսին: Ճապոնացի Հիրոյասու Շիմիզուն 500 մ մրցատարածության չեմպիոնը, բավարարվեց բրոնզե մեդալով:

Մի երկրի ներկայացուցիչների կրկնակի հաջողությամբ ավարտվեց նաեւ կանանց 500 մ չմշկավազքը (ի դեպ, օլիմպիադաների պատմության մեջ առաջին անգամ այս վազքատարածության հաղթողը որոշվում է 2 օրում): Վստահորեն օլիմպիադայի հաղթողի կոչումը նվաճեց աշխարհի չեմպիոնուհի եւ ռեկորդակրուհի, կանադուհի Կատրին Լիմեյ Դոանը: Արծաթե մեդալի արժանացավ նրա ընկերուհին՝ Սյուզեն Օշը: Բրոնզե պարգեւը, հուրախություն բազմահազար ճապոնացիների, բաժին հասավ նրանց հայրենակցուհի Տամոմի Օկածակիին:

Ղեկասահնակի (բոբսլեյ) օլիմպիական մրցումների պատմության մեջ երկրորդ անգամ բացառիկ դեպք գրանցվեց. զույգերի մրցումների չորս վազքահերթերից հետո Իտալիայի եւ Կանադայի երկյակները միեւնույն արդյունքը ցույց տվեցին: Օլիմպիական ոսկի հանձնվեց եւ իտալացիներին, (Գյունտեր Հուբեր, Անտոնիո Տարտալյա) եւ կանադացիներին (Պիեռ Լյուդերս, Դեյվիդ Մակիչեոն): Բրոնզե մեդալակիր դարձավ գերմանական զույգը (Քրիստոֆ Լանգեն, Մարկուս Ցիմերման):

Շատ հետաքրքիր անցան օլիմպիական խաղերի կյորլինգի մրցումները: Ահա թե հավաքականներն ինչ հերթականությամբ նվաճեցին օլիմպիադայի ոսկե, արծաթե եւ բրոնզե մեդալները. տղամարդիկ 1. Շվեյցարիա, 2. Կանադա, 3. Նորվեգիա, կանայք 1. Կանադա, 2. Դանիա, 3. Շվեդիա:

Առաջատարները

9-օրյա պայքարից հետո

երկրներ	ոսկի	արծաթ	բրոնզ
1. Ռուսաստան	6	3	1
2. Նորվեգիա	5	6	4
3. Գերմանիա	5	5	6
4. Կանադա	4	4	1
5. Ճապոնիա	3	1	3
6. Ֆինլանդիա	2	3	2
7. Հոլանդիա	2	3	1
8. ԱՄՆ	2	1	3
9. Ֆրանսիա	2	0	1
10. Իտալիա	1	3	1

Օլիմպիական խճանկար

5000 մ չմշկավազքի օլիմպիական չեմպիոն, հոլանդացի Ջաննի Ռոմմեի մարզաշապիկը, նրա ինքնագրով, աճուրդով վաճառվեց Նագանոյի կենտրոնական հրապարակում (հենց այստեղ է կատարվում հաղթողների պարգեւատրումը): Վաճառքից ստացված 2688 դոլարը հասկացվեց «Խաղաղության աջակցության շարժման» հիմնադրամին:

Մոնակոյի արքայազն Ալբերը իր երկրի հավաքականի կազմում կմասնակցի բոբսլեյի մրցումներին: Նագանոյի օլիմպիադան նրա մարզական կենսագրության մեջ չորրորդն է (իսկ նորամուտը 1988-ին էր, Կալգարիում, որտեղ նա գրավեց 25-րդ տեղը): Օլիմպիադայի կազմակերպիչները արքայազնին հյուրանոցային շքեղ համար առաջարկեցին, սակայն նա հրաժարվեց եւ բնակություն հաստատեց օլիմպիական «գյուղում»: «Ինձ համար աշխարհի լավագույն մարզիկների շրջանում գտնվելու հնարավորությունը խաղերի ամենակարեւոր եւ հիշարժան պահերից է», հայտարարեց 39-ամյա արքայազն-մարզիկը:

Ճապոնական ազգային ըմբշամարտի հանրահայտ չեմպիոն Ակիբոնոն, որն աչքի ընկավ օլիմպիադայի բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ, որոշել է ամուսնանալ: 204 սմ հասակ եւ 234 կգ քաշ ունեցող հսկան օրերս հայտարարեց, որը սեպտեմբեր ամսին կկայանա իր եւ Քրիստին Ռեյկո Կալինայի ամուսնությունը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Իրանի մրցասպարեզներում

Մեր հանրապետության մի շարք մարզաձեւերի ներկայացուցիչներ հանդես են գալիս իսլամական հեղափոխության տարեդարձին նվիրված «Արեւածագի 10 օրը» անվանմամբ մրցումներում:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ սպորտսվարչության լրատվության բաժնից, Համադան քաղաքում անցկացված մականախաղի մրցումներին մասնակցեցին Իրանի 3, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի 2-ական, Համաբադի եւ Հայաստանի թիմերը: Մեր մականորդները խմբային առաջին խաղում նախ հաղթեցին Ադրբեջանի 2-րդ թիմին (2-1 հաշվով), ապա ոչ-ոքի (2-2) ավարտեցին հանդիպումը Համաբադի հավաքականի հետ, իսկ վերջին խաղում վստահ առավելության հասան Վրաստանի 2-րդ թիմի նկատմամբ (3-0): Սակայն, մտնելով եզրափակիչ փուլ, Հայաստանի հավաքականը երկու պարտություն կրեց՝ 2-4 հաշվով Իրանի 1-ին եւ 2-5 հաշվով՝ Համաբադի թիմերից: Ի վերջո մեր մականորդները գրավեցին 4-րդ տեղը:

Ինչպես հեռախոսով հայտնել են Իրանից, Ռաշտ քաղաքում անցկացված թեթեւ աթլետիկայի մրցումներում հաջող են հանդես եկել մեր հանրապետության երկու ներկայացուցիչներ: Կապանցի մարզիկ Մերուժան Սարգսյանը հեռացատկի մրցումներում 7 մ 23 սմ արդյունքով գրավել է առաջին տեղը: Եռացատկի հատվածում Պարգեւ Գրիգորյանը (Երեւան) երկրորդն էր, նա ցույց տվեց 15 մ 40 սմ արդյունք:

Մրցումների ավարտից հետո մեր հավաքականի թեթեւ աթլետները դեռ որոշ ժամանակ կմնան Իրանում՝ այնտեղ ուսումնամարզական հավաք անցկացնելու:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Կմասնակցեն միջազգային մրցումների

Երեկ Բուլղարիա մեկնեցին Հայաստանի հավաքականի 5 անդամներ, որոնք կմասնակցեն միջազգային խոշոր մրցաշարի: Մեր բռնցքամարտիկներից 4-ը տակավին երիտասարդ, միջազգային մրցումների փորձ չունեցող մարզիկներ են: Նրանք են Արսեն Մարտիրոսյանը (51 կգ), Լյուդվիգ Պապոյանը (54 կգ), Հայկ Հակոբյանը (67 կգ), Սամվել Էլոյանը (81 կգ): Միակ փորձառու բռնցքամարտիկը Ատլանտայի օլիմպիադայի մասնակից Արթուր Գեւորգյանն է (60 կգ): Այս մարզիկներից միայն Պապոյանն է ներկայացնում Վանաձորը, մյուս 4-ը երեւանցիներ են:

ԹԵՆԻՍ

Աղասին շարունակում է վերելքը

Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների միության (ATP) չորս խոշոր մրցումներ ավարտվեցին կիրակի օրը:

Դրանցից ամենանշանակալիցը թերեւս Կալիֆոռնիայի Սան Խոսե քաղաքում անցկացված մրցաշարն էր, որի հիմնադրամը 1 մլն դոլար էր:

Եզրափակիչում հանդիպեցին ԱՄՆ-ի երկու ներկայացուցիչներ՝ աշխարհի թիվ 1 ռակետ Փիթ Սամփրասը եւ Անդրե Աղասին: Վերջինս, որը ժամանակին նույնպես աշխարհում առաջինն էր, իսկ կարճ ժամանակում ոչ միայն առաջատարի դիրքերն էր զիջել, այլեւ հայտնվել էր ռեյտինգ-ցուցակի 122-րդ տեղում, անցյալ տարվա վերջերից սկսել է վեր բարձրանալ: Վերջերս ավարտված Ավստրալիայի բաց առաջնությունում Աղասին բավականին հաջող խաղաց եւ գգալիորեն շտկեց իր գործերը: Սակայն շատ քչերն էին կարծում, թե նա կարող է հաղթել Սամփրասին: Այնուամենայնիվ, այդպես եղավ. Անդրեն 6-2, 6-4 հաշվով հաղթեց ահեղ մրցակցին եւ արժանիորեն նվաճեց գլխավոր մրցանակը: Ինչպես ինքը՝ Աղասին է ասում, մտադիր է իրեն վերադարձնել ուժեղագույնի տիտղոսը: Դե ինչ, նա մի շատ կարեւոր քայլ եւս հաղթահարեց այդ ճանապարհին:

Արաբական Միացյալ էմիրությունների Դուբայ քաղաքում ավարտված մրցումների հիմնադրամը նույնպես 1 մլն դոլար էր: Այստեղ նույնպես հանդես էին գալիս մի շարք հանրահայտ թենիսիստներ, այստեղ նույնպես վճռական խաղում հաղթողի կոչումը վիճարկեցին երկու հայրենակիցներ՝ իսպանացիներ Ալեքս Կարրետյան եւ Ֆելիքս Մանտիլյան: Միայն առաջին խաղափուլում լուրջ պայքար ստացվեց, հաշիվն է 7-6՝ հօգուտ Կարրետյայի: Իսկ երկրորդում նա ոչ մի հույս չթողեց մրցակցին, հաղթեց 6-1 հաշվով եւ արժանացավ 142 հազար դոլար մրցանակի:

Սանկտ Պետերբուրգի բաց առաջնությունում հանդես եկան 12 երկրների թենիսիստներ: Կազմակերպիչները կարողացան մասնակիցների կազմում ընդգրկել աշխարհահռչակ ճանաչված թենիսիստների, սակայն տարբեր պատճառներով մրցաշարում խաղալուց հրաժարվեցին Ռուսաստանի առաջատար մարզիկները: Իսկ նրանց փոխարեն խաղադաշտ մտած երիտասարդները չկարողացան դիմադրություն ցույց տալ փորձառուներին:

Մրցաշարի հաղթող դարձավ հոլանդացի Ռիխարդ Կրայչեկը, որը եզրափակիչ հանդիպման ժամանակ 6-4, 7-6 հաշվով առավելության հասավ շվեյցարացի Մարկ Ռոսսեի նկատմամբ:

Կանանց խոշոր մրցաշար անցկացվեց Փարիզում: Այստեղ մրցանակային հիմնադրամը 450 հազար դոլար էր: «Դաշտի տերը» ֆրանսուհի Մերի Պիրսը, համեմատաբար հեշտ հաղթանակի հասավ Բելգիայի ներկայացուցիչ Դոմինիկ Վանռոոյի նկատմամբ: Հաշիվն է 6-3, 6-2:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Ոսկե գավաթը»՝ Մեքսիկային

ԿՈՆԿԱԿԱՖ-ի «Ոսկե գավաթի» եզրափակիչում հանդիպեցին ԱՄՆ-ի եւ Մեքսիկայի հավաքականները:

Հիշեցնենք, որ կիսաեզրափակիչ խաղերից մեկում մեքսիկացիները հաղթել էին Ճամայկայի հավաքականին, իսկ ԱՄՆ-ի ֆուտբոլիստներն անսպասելիորեն առավելության էին հասել աշխարհի քառակի չեմպիոնների՝ բրազիլացիների նկատմամբ:

Բավականին համառ անցավ գլխավոր մրցանակի համար վճռական հանդիպումը: Հաղթելով 1-0 հաշվով՝ գավաթը նվաճեց Մեքսիկայի հավաքականը: Հետաքրքիր է, վերջին 9 խաղերում ԱՄՆ-ի ֆուտբոլիստները պարտություն չէին կրել, իսկ վերջին 6 խաղերում միայն հաղթանակներ էին տարել:

Պակաս լարված չէր երրորդ տեղի համար Բրազիլիա-Ճամայկա խաղը: Այստեղ նույնպես 1-0 հաշիվ գրանցվեց՝ հօգուտ աշխարհի չեմպիոնների: Միակ գոլը, խաղավարտից քիչ առաջ, խփեց Ռոմարիոն: Մասնագետները նշում են, որ այս մրցումներում բրազիլացիները իրենց հնարավորություններից շատ գոռ հանդես եկան

digitised by A.R.A.R.@

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ պատվիրակության այցը Բաքու հետաձգվում է

«Ամերիկյան «Գլոբալ Քոմյունիթի» կազմակերպության հովանու ներքո Բաքվում փետրվարի վերջին կայանալիք Ադրբեջանի Հանրապետության եւ Լեռնային Ղարաբաղի հասարակական գործիչների հանդիպումը հետաձգվում է Հայաստանի վերջին իրադարձությունների կապակցությամբ»: Այս մասին հատուկ **«Ազգի»** համար ասաց «Հելսինկյան նախաձեռնություն-92» ԼՂ կոմիտեի համակարգող Կարեն Օհանջանյանը: Նրա տեղեկատվությամբ երեք հանրապետությունների ներկայացուցիչների հանդիպումը տեղի կունենա ՀՀ նոր նախագահի ընտրություններից հետո: Այժմ հայտնի են ԼՂՀ պատվիրակության միայն երկու անդամ՝ կոմիտեի համակարգողը եւ դասախոս Արմինա Բաղալովան: Ադրբեջանի իշխանությունները երաշխավորում են ԼՂՀ ներկայացուցիչների անվտանգությունը: Ըստ Օհանջանյանի հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն հայ եւ ադրբեջանցի ժողովուրդների միջեւ փոխվստահության մթնոլորտի ձեւավորմանը, բռնամոլ կերպարից ձերբազատմանը եւ վերջնական խաղաղության հաստատմանը առնչվող հարցեր: ԼՂՀ պատվիրակությունը կմասնակցի նաեւ Ադրբեջանի Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի վեհաժողովի աշխատանքներին: Կոմիտեի համակարգողը տեղեկացրեց, որ նման հանդիպումներ եղել են նույնիսկ մարտական գործողությունների ընթացքում: Ադրբեջանի իրավապաշտպանները ժամանել էին Ստեփանակերտ, իսկ ղարաբաղցի նրանց գործընկերները՝ Ղազախ քաղաք:

Կ. Օհանջանյանը նշեց, որ ԼՂՀ եւ Ադրբեջանի իրավապաշտպանների օրեցօր ամրապնդվող կապերին զգալի վնաս հասցրեցին ՀՀ նախկին նախագահի վերջին հայտարարությունները, որոնք ըստ էության նպաստեցին ԼՂՀ խաղաղ նախաձեռնությունների ձախողմանը եւ Բաքվի դիրքորոշման կոշտացմանը: Ներկայումս հայ իրավապաշտպանները պետք է ակտիվ միջոցներ ձեռնարկեն ուղղված հակամարտ կողմերի միջեւ բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատմանն ու ընդլայնմանը:

Ադրբեջանի եւ ԼՂՀ ուղիղ շփումների ինտենսիֆիկացմանը, ըստ համակարգողի, պետք է նպաստեն նաեւ ԶԼՄ-ները: «Այդ առումով ողջունելի է **«Ազգի»** եւ ադրբեջանական հեղինակավոր թերթերից մեկի՝ «Զերկալոյի» ամրապնդվող կապը, ինչպես նաեւ Անդրկովկասի ԶԼՄ-ների Ծաղկաձորում կայացած սեմինար-խորհրդակցությունը, որի ընթացքում ծնվեց «Վստահություն» ղարաբա-ադրբեջանական համատեղ լրատվական կենտրոնի ստեղծման գաղափարը: Նման նախաձեռնությունների դերը ճգնաժամի կարգավորման առումով դժվար է թերագնահատել եւ դրանք անշուշտ պետք է խրախուսվեն պետության կողմից», նշեց Օհանջանյանը:

Տասնամյա հակամարտության ընթացքում ժողովուրդների միջեւ խաթարված հարաբերությունների վերականգնումը համբերություն եւ տքնաջան աշխատանք է պահանջում: «Միջնորդների այն համոզմունքը, որ հակամարտությունը կլուծվեր մինչեւ տարեվերջ, միամտություն էր: Այն, իմ կարծիքով, կտեւի առնվազն եւս 2-3 տարի, մինչեւ հիմնական նավթամուղի անցկացումը», ասաց կոմիտեի ղեկավարը:

Անդրադառնալով Հայաստանի վերջին իրադարձություններին, Կարեն Օհանջանյանը անհեթեթ համարեց այն տեսակետը, թե ՀՀ-ում իշխանության է գալիս իբր պատերազմի կուսակցությունը: «Այսպես կոչված կարծրթեւայիններն իրականում ավելի մեծ ներդրում ունեն խաղաղության հաստատման գործընթացում, քան նրանց դեմ հայտարարություններով հանդես եկած որոշ կեղծ հաշտարարներ: Այս համատեքստում անգնահատելի է ազգային համաձայնության գաղափարը խորհրդանշող ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը, որը, հուսանք, կշարունակի իր առաքելությունը ուղղված հասարակության բարոյահոգեբանական մթնոլորտի առողջացմանը, կաշառակերության մեջ ընկղմված պետապարատի առողջացմանը եւ առողջ ուժերի համախմբմանը», վերջում ասաց Կ. Օհանջանյանը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

«Կոտայքը» ազդարարում է իր մուտքը

ՀՀ-ում Ֆրանսիայի դեսպանատանը երեկ կազմակերպված շնորհանդեսը նվիրված էր «Կոտայք» գարեջրի համատեղ գործարանին: Օտարերկրյա կողմը ֆրանսիական «Կաստել» հզոր ֆիրման է, որ հանդես է գալիս արդեն Հայաստանի տնտեսության զանազան ոլորտներում: Հայկական կողմը ներկայացնում է Հայաստանում նույնքան հանրահայտ «ՄԻԼ» խումբը: Վերջինիս տնօրեն Խաչատուր Սուքիասյանը տեղեկացրեց, որ համագործակցությունը կգրավի հայկական շուկայի զգալի մասը: Միաժամանակ կձեռնարկվի արտադրանքի արտահանումը: Արդեն հետաքրքրություն են ցուցաբերել Ռուսաստանի Դաշնության եւ Արաբական Միացյալ Էմիրությունների շուկաները:

Ա. Գ.

Կրասնոդարում սպանվեց քրեական հեղինակություն Գենադի Պետրոսյանը

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 15-ին Կրասնոդարում կրծքին հասցրած կրակոցով սպանվել է քրեական աշխարհում բավական հայտնի, նախկինում դատված 36-ամյա Գենադի Պետրոսյանը: Այս մասին հաղորդել է Կրասնոդարի երկրամասի ՆԳ գլխավոր վարչության պետի առաջին տեղակալ, միլիցիայի գեներալ-մայոր Վալենտին Բուլաչենկոն: Մարդասպանը առայժմ ձերբակալված չէ: Ըստ հետաքննության կասկածվում է կոնկրետ անձ, որը որոշակի հեղինակություն ունի քրեական միջավայրում:

Կրասնոդարի հայկական «Երկրամաս» թերթի հաղորդմամբ, նույն այդ աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ մոտ ժամանակներս Գ. Պետրոսյանը պետք է «թագադրվեր»:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իշխանությունների հրաժարականի իրական պատճառները եւ քաղաքական իրավիճակը քաղաքացիներին ներկայացնելու նպատակով Ինքնորոշում միավորումը (ԻՄ) փետրվարի 18-ին, ժամը 16.00 Ազատության հրապարակում հրավիրում է հանրահավաք:

Ուզո՞ւմ եք նիհարել առանց դիետայի եւ ֆիզկուլտուրայի:

Զանգահարեք

52-93-53

ժամը 9-18-ը

ԱՍՈՒԼԻՍ

ADANA COMMERCIAL BANK

ԻՆՉՊԵՍ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Ադանա» բանկը հայտարարում է Հայաստան շտապ փոխանցումներ կատարելու ասպարեզում ծառայությունների ոլորտի ընդլայնման մասին: Այսուհետ 24 ժամվա ընթացքում ձեզ կարող են փոխանցումներ կատարել աշխարհի ցանկացած կետից եւ գործնականորեն Ռուսաստանի բոլոր տարածաշրջաններից՝ «Ադանա» բանկի, «Կրեդիտ-Մոսկվա» բանկի եւ Ռուսաստանի Արտաքին առեւտրի բանկի («Վնեշտորգբանկ») մասնաճյուղերի թղթակցական ցանցի միջոցով:

Մոսկվայից եւ Սանկտ Պետերբուրգից դրամական փոխանցումների իրականացման փոխսադրույքը՝ 1%: Ռուսաստանի տարածաշրջաններից փոխսադրույքը՝ 1% կամ առնվազն 10 դոլար:

Ձեզ սպասում ենք հետեւյալ հասցեներով՝

Մոսկվայում «Կրեդիտ-Մոսկվա» ԲԱԸ
Մոնետչիկովսկի 6-րդ նրբանցք, 8 (մետրոյի «Պավելեցկայա» կայարան): Հեռ. 237-55-93, 233-42-43
Սանկտ Պետերբուրգում՝ «Կրեդիտ-Մոսկվա», «Սանկտ-Պետերբուրգսկի» մասնաճյուղ
Սադովայա փող., 54 (մետրոյի «Սադովայա» կայարան):
Հեռ. 310-19-67, 310-13-69
Երեւանում՝ «Ադանա» բանկ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Նալբանդյան 5:
Հեռ./Ֆաքս՝ +(885)39 07157, +(885) 2 585980
Տելեքս՝ (64) 243340 ADANA SU

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

Սանկտ-Պետերբուրգ, Բոլշայա Մորսկայա փ. 29	հեռ. (812)	312-78-00
Բլագովեշչենսկ, Սովետսկիյ նրբ. 65/1	հեռ. (4162)	42-10-47
Խաբարովսկ, Մոսկովսկայա փ. 7	հեռ. (4212)	33-58-13
Վիբորգ, Կրեպոստնայա փ. 16	հեռ. (81278)	2-53-02
Նախոդկա, Շկոլնայա փ. 19	հեռ. (42366)	4-69-71
Նովոռոսիյսկ, Սովետների փ. 47	հեռ. (86134)	5-74-14
Սոչի, Կարլ Լիբկնեխտի փ. 10	հեռ. (8622)	92-73-35
Կրասնոյարսկ, Լենինի փ. 143	հեռ. (3912)	21-85-29
Իրկուտսկ, Սվերդլովի փ. 40	հեռ. (3952)	24-16-72
Ստավրոպոլ, Կոմինտերնի փ. 7	հեռ. (8652)	26-17-54
Կալինինգրադ, Բոլնիչնայա փ. 5	հեռ. (0112)	34-05-00

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ օժանդակության հիմնադրամի Հայաստանի մասնաճյուղ

Արեւելք-արեւմուտք ծրագիրը

հայտարարում է Հայաստանում սոցիալ-մշակութային եւ գիտական ոլորտի հավաքի (սեմինար, կոնֆերանս, փառատոն, ցուցահանդես եւ այլն) կազմակերպման մրցույթ:

Արեւելք-արեւմուտք ծրագրի հիմնական խնդիրն է Արեւելյան Եվրոպայի եւ նախկին Խորհրդային Միության երկրների միջեւ հարթել համագործակցության եւ հաղորդակցության նոր ճանապարհներ, որոնք հնարավորություն կտան բացահայտել անցումային շրջանին հատուկ ընդհանուր խնդիրներ եւ մշակել հնարավոր լուծումներ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել կազմակերպություններ եւ անհատներ, որոնց ծրագրի առաջարկները կհամապատասխանեն Արեւելք-արեւմուտք ծրագրի հիմնական նպատակին:

Առաջարկվող ծրագրի բյուջեն չպետք է գերազանցի 15000 ամերիկյան դոլարը:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել ծրագրի անգլերեն եւ հայերեն տարբերակները:

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ 1998 թ. մարտի 20-ը:

Դիմումների ձեւերը կարելի է ստանալ Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակում:

Հասցե՝ Այգեձորի 53բ

Հեռ. 272119, 271713, 151088

Համագործակցեք «ԻԴԵԱԼԻ» հետ

«Իդեալ» վրաց-անգլիական ձեռնարկությունն ընդունում է եվրոպական մակարդակին համապատասխան գինու, կոնյակի, շամպայնի, զովացուցիչ ըմպելիքների, կարագի, պաղպաղակի պիտակների պատվերներ:

Պիտակներից բացի «Իդեալը» նորագույն անգլիական հաստոցով տպագրում է փաթեթավորման նյութեր ցելոֆանից, ջերմակայուն նյութերից, ֆոլգայից, ստվարաթղթից, սոսնձապատ թղթից, որոնք նախատեսված են ծխնեղենի, երշիկեղենի եւ այլ սննդամթերքների փաթեթավորման համար:

«Իդեալի» հետ համագործակցությունը լավ ճաշակի նշան է ու նաեւ՝ ձեր հաջողության գրավականը:

Եկեք մեզ մոտ: Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի, Վաժա Փշավելայի պողոտա 46/5, «Իդեալ» ՍՊԸ:

Հեռախոսը Թբիլիսիում՝ 39-15-69, ֆաքս (8832) 39-74-28
Երեւանում՝ 56-11-42

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149 Պատվեր 761 Տպաքանակը 3500 Ստորագրված է տպագրության 16.02.1998 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@